

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 26 వ తేది బుధవారము

No. 21.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ అమావాస్య ౩౦.

సంచిక ౨౧

బంగార దేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియూ, సమృద్ధమైనదియూ, నయమైనదియూ వైన
ది డక్కా ఆయుర్యేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మాలదనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆగ్నినియస్ పీఠి, డక్కా.

బ్రాంచిలు:— కలకత్తా 212 బాబూరు పీఠి, 155-1 అప్పరు చిట్టూర్ రోడ్డు (హావబాదు) హరిజన్ రోడ్డు (బాబాబాదు)
భవానిపూర్ 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డాక్టరింగు, కాకి,
ముక్త ఫర్ పూరు, ఖల్నూ, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

- (1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షలో లేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు
(నాగ) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము
సాధించు విధము. (దేవనాగరి) ముద్రాపత్రము 1-కి ధర రూ 4; (8)
జ్యోతిషశాస్త్రం (జ్యోతిషశాస్త్రం) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరదాద్యనబ బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; వ్యవసాయానికి సేవ 1-కి రూ 4.

పెన్సిల్లు!

మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెట్టుకుడి, సామానులు, పనివేతలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

“దేశములోని ప్రజలు బ్రతికే సుఖించవలెనంటే దేశములోచేసిన వస్తువులు కొనండి”

మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు. (3462)

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

ఏకెంటు:—పి. యన్ శర్మ కంపెనీ, బెంగళూరు. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంగాముజ్జలలకు)
వ్యాపారధరలకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాక్టరీ, వామరమపేట పోస్టు, మదరాసు.

ఒంటివ్యాధులలో టా కుపాకీ గుప్తపీఠ్యమును కంపెనీవారిచే

సావాధిములగు నివార్యము. ఆరుతేక విడుదలయ్యె

కేసునంబు.

(8088)

వ్యక్తిని.

[ప్రాథమిక ౧౮౭౩ సం

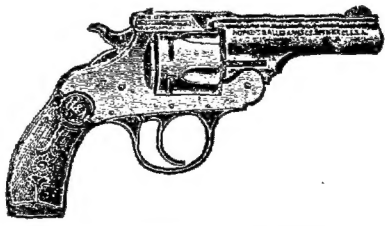
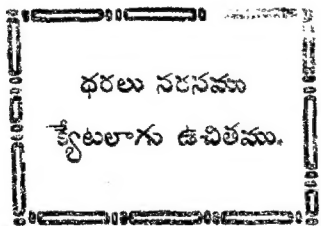

౧౦ సెంటు.

కాశము, కీడు, కీడు అంగుళములలో దొరకును.

చిన్న పి. కేసులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.

సంక. పి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ప్రచండమైన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమునున్న ముఖ్యముగ మొదడునున్న చల్లగపెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నాన తైలము

చాల

ప్రసిద్ధి చెందినది.

కండ్లమంట, హస్తసాదములదాహము, శరీరభావము ఇవి ఈ తైలంపయోగమునల్ల వెంటనే నివృత్తి యగును.
మెదడుకు చాల చలవయ్యును. చర్మము వ్యుదువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు
అకాలములో తెలుగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తియను. సూర్యాస్తమ్యము మొదలయిన తలనొప్పలు, తలమట్టుట
మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - అంగల వైద్యశాస్త్రములకు ఈ తైలము శాఖింపబడి
యున్నది. డిప్లోమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాస్పత్రియందు

(ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలాపిని సుపాదములుగాను సుండు

(3497)

ఆయుర్వేద భూషణం పండిత యం. దురైస్వామి అయ్యంగర్, పి. కే. పి. సి.

వారిచేత ఈతైలము తయారుచేయబడినది ఖరీదు 1-కి రూ 1-4-0. తయారుఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యబేషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

అహమదాబాదు సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రూ 0-4-0 (3541)

వర్తకులకు 100-కి 25 చొ॥ కమిషనియ్యబడును
ములుగు- వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము.”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు సాహిత్యమును నేర్చుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల
క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చీనాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (బహిని) వైద్యకాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యన్.
రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినందుచే భేదచక్కతో చేయ

బడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయందును.
30 గాలనులవరకు పట్టును. వలయువారు ఆర్డరు
తో రూ 1-0-0 అద్యక్షు పంపుతూ పోస్టాఫీసు
రయలుపైను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు
రూ 5-0-0 లు మాత్రమే పి. పి. రయలు ఖర్చులుకేరే (3486)
స్వదేశీ స్టోర్సు, 82 చైనాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

BOOK TO STUDENTS! CURE GUARANTEED!
SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS
శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3473) 1 Tin of 30 pills per Re. 1-0-0
Sensational and startling results in 24 Hrs. Else money
refunded. 2 pills alone stop emissions; cure wet dreams
astonishingly. 2 Tins suffice for radical cure. (A)
M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK, COCONADA

(3081) “తైలకట్టలు”

వైద్యకత్తి గత్తి గజను పొడుగు గలవి. సాగరైజు.
1-కి రూ 4-8-0.
దెబను కొనుపాకి 1టి ఉచితము. పోస్టాఫీసుకుకేరే.
వలయువారు ఆర్డరుతో 2కరూపాయి
అదాన్సు కంకలెను. పి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ సేకర్సు etc.
వైద్యపురం, (గోదావరికట్టలు)
కె.టి.రామ్మోహనరావు “వైద్యకత్తి” వైద్యపురం.

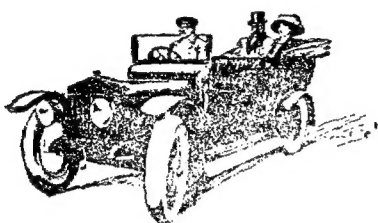
The Guntur Central Stores, Limited.

గుంటూరు సెంట్రల్ స్టోర్స్ లిమిటెడ్

ఈ కంపెనీయొక్క నిలవమున్న పోలీసు షెంటుబుడ్లు వస్త్రాలున్న, కందులు వస్త్రాలున్న, చేతి వస్త్రములనున్న యింకా కంపెనీ తాలూకు యితరవస్తువులను 20-4-1922 తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి గుంటూరు తిలక్ పేటలోని రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసులో పేలములో విక్రయించ గలదు. కొనుగోలుదారు సామ్యు యానర్లు వెంటనే చెల్లించ వలెను.

గుంటూరు } యొ|| సాంబశివశాస్త్రి ఎం.ఎ.వి.ఎల్.
తిలక్ పేట }
28-4-22 } డి|| లక్ష్మీనారాయణ బి.ఎ.వి.యల్.
54 } డైరెక్టరు

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టి, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గెవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. భన దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున కల్పించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1001, Kilpauk, Madras

త్వరపడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనక్షత్రము. పుట్టినతేదీ వేళమున్న గునది లేకయేసం పత్తిర ఫలితములను క్యాలెండరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్పరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తనం తట తాము వ్రాసికొనగలరు భజము, సంతానము మున్నగు వ్యా దళభావములలో మీరూ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగల రు. ఇది యింటిజ్యోతిషుగను. దీనినెల రు 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

(8291) ఖకింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

కుప్తు రోగ ని వారిణి

యోగ్యతాప్రకరములు

కుప్తురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యా ధి రోల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? కేసు 18 సం|| రముల నుంచియు నాస్తి హితులు కొందరు 5, 6 సం|| ముల నుంచియు, కష్టము స్వర్వజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. మీ "కుప్తురోగనివారిణి" సేవిచి రోగవిముక్తులమై చాలసఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంత్తేరు కృష్ణాజిల్లా అష్టాదశ కుప్తురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించి దివ్యా వధము లేదు. గణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహుమానము "మకుప్తురోగనివారిణి" ఘనవిని మాకు కుప్తు రోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. బాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డబ్బు రూ 6-0-0.

డి రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8388-783) కొత్తపేటపొట్టు (గోదావరి జిల్లా)

పిలయచందనము

గనేరియా

అను సెగరోగమునకు మరారము

పక్ష్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విధముల పక్ష్యము లేదు. మాడు పూటల పక్ష్యము లేదు. పక్ష్యము లేదు. వ్యాధులు పక్ష్యము లేదు. (1251) 23 తెల 24

గంధర్వ పార్థసే, రాయప (గోదావరిజిల్లా)

జాబులు

ఆంధ్రదేశ శ్రీవైష్ణవ సమ్మేళనము

శ్రీరామకీర్తనవిశాఖపట్టణం జిల్లా

వై సమ్మేళనము మేనెల 14-15-16 తేదీలను యా గ్రామమునందు జరుగును. ఈసభకు, శ్రీ తుని మహారాజు గురు వలెను, ఆస్థాన పండితులను ఆగు శ్రీమత్ ఉభయ వేదాంత తర్క విద్వాన్ శ్రీమన్నల్లా చక్రవర్తి కరద వేంకట రంగ చార్యులయ్య వాగంగా కథ్యక్షులుగా నుండుటకు గృహణ సంకీర్తించిరి. కాన శ్రీవైష్ణవు లందఱును సభకు విచ్చేయవలె నని ప్రార్థించుచున్నాను.

సి. కొ. రామానుజాచార్య స్వామి,
ప్రధాన కార్యదర్శి.

ఖద్దరు ప్రోత్సాహకుల కొకవిజ్ఞాపి

పెద్దాపురం తాలూకాలో ఖద్దరులట్ట విరివిగా తయారు చేయబడుచున్నది. పెద్దాపురం వర్తకులలో కొంతమంది నుచా రావరులై స్వదేశీపుష్కరము పేరున హెచ్చులాభములకొరకు ఖద్దరుతోపాటు విదేశీనూలునుకలిపి బట్ట రియారుచేయించి ఖద్ద రుట్టగా అమ్ముచు జనసామాన్యమును మోసపుచ్చుచున్నారు. యిత గ్రామములు పెద్దాపురం వర్తకులకు ఖద్దరునిమిత్తంపం పే ఖద్దరు సరియైనవలకు న్యాయముగా అనులు జరుగకుండు టకు చాలా అనకాశములు గలవు. ఈ విషయమున ఈవర్త కులు మాపు మోసపుష్కర, తుదకు స్వదేశీపుష్కరమును అశా యము కలిగించునని భజము పుట్టించుచున్నది. గాన శుద్ధఖ ద్దరు ప్రోత్సాహము చేయగోరువారు. తాము పంపుఅర్థపు పెద్దా పురం తాలూకాంపు కార్యదర్శికి తిన్నగా పంపియెడల శుద్ధ ఖద్దరు, సగనమైభరలకు మాండ్రికెట్టుతో పొందగలరని యం దుమూలముగా జనవిచేయుచున్నాను.

చంద్రగిరి జోగయ్య,

కైకటి పెద్దాపురం తాలూకా కార్యకర్త సంఘము.

పెద్దాపురం గోదావరిజిల్లా.

విశాఖపట్టణము మున్సిసిపాలిటీ

టన్నరు సక్రమ ఉత్తరప్రకారినోడ ప్రక్క నున్న సందు ప్రవేశమున కట్టబడియున్న మదుము చాల యెత్తుగా యున్నందున వర్ష కాలములో సందుగుండా పాకే నీటివలన మదుముగడ్డక్రమక్రమే చాల లోతు అగుచున్నదనిపి వయసు మీరినవారు కలవై బరువు మోయువారు మదుము యెక్కి పగుటలో కష్టములు అనుభవించుచున్నారని అన్ని చాలమం శిక్తి ప్రమాదములు జరిగినవినిపి సందు మంకరటికగా నుండి కొన్నిచోట్ల ఇద్దరు మనుష్యులు పోవుటకు తగినంత వెడల్పు లేకుండ ఆక్రమణచేయుచున్నారనిపి మలమూత్రవిశ్చన వాసుముగాను శైత్యతోను నిండియున్నదనిపి చీకటి రాత్రు లందు సందుగుండా నడచుటకు చాల కష్టముగా నున్నదనిపి ప్రస్తుతము ప్రజల కష్టములు నివారించుటకుగాను సందుగుండా నొక యెడ్డబండి మదుముమీదుగా పోవుటకు వీలగునట్లుగా యిదివరకు యేర్పాటుచేసిన ప్రకారము సదును తొమ్మిదిఅడు గుల వెడల్పు చేయుచున్నది ఆ సందు కిడప్రక్కల నివసించి యున్న శ్రీల మనము కాపాడుటకుగాను టన్నరు సక్రమ తూర్పు పక్కన గోడప్రక్కను ప్రస్తుతము తడకలతో నొక మరుగుదొడ్డి కట్టుచున్నది వ్రాసుకున్న మహాజ్ఞు అభ్యోగి పాలయినది. విశాఖపట్టణ ప్రజలు పడుచున్న కష్టములన్నియు వ్రాయవలయునన్న చాల గ్రంథముగను. ప్రజాకై మనస్సా ర్థిగా పాటుపను కౌన్సిలర్లు నిజముగా యున్న యెడల యిట్టి ప్రకారములు నివారణచేయుటకు పూనుకొనవలయునని విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాను.

లక్ష్మరాజు ఆప్పలస్వామినాయుడు

అమృతాంజనము

తలనెప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.

ఇతర ఏ ఒకదైన నెప్పలను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును. నెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము

అమృతాంజనము డిపో. నుదరాసుబొంబాయి.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నకలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు కయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయుసమ యముగాని, ఈమాటిలో వేదియో యొకటి మాకు పంపినయె డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కేరీరాగోగ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవము మొదలగు 25 సం|| తులు దా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెనము. ఈ వ్రాసినసం|| తులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జయభోవు ప్రతిసం|| ర ఫలములు, ఆనగా, మహాదశ, అంశగృహఫలములు గల పూరా జాతకము, కార్యసమృద్ధిగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు తంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి కెక్కిన రు 5 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం|| గం వరకు ముందు జయభోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివ రముగా వ్రాయుటకు వి. పి ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషముందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథ ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూకభవిష్యద్వర్త మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కాలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తికయి నిద్దముగా నున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భావస్థుటము, వడ్డల ములు, పాడకవర్గ, అప్తకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంతములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సం|| తులతో మిక్కిలి సులభతైరిని అత్యున్నతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సం|| తులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్యు వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.

అలస్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోదావరిజిల్లా)

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది వ్యభాయకమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8351)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-; డబ్బా సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జీ ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.

పి.సి.వి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిదేపి. నెల్లూరుజిల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జన్మనీ గారడీ, యోగదృష్టి హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికానారి చీట్లపేక తమా సాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇం తే గాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని నెల రూ 4-0-0 లు. (2118-688) పి. జి. జనార్దనసాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

హిందూ దేశచరిత్రము

(1)

రెండవ పాఠము, మూడవ పాఠము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రొఫెసర్ రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే
(వ్రాయబడినది.)

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, నుదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

ఇ సా న షే లె

మలేరియా జ్వరమునకు ఆమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒక మోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ సా న షే లె

మురువాయపు, యూరిక్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యౌషధ మిది
యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధౌషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశృష్టికరముగ నున్నది.

కె. కె. విశ్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా నాశనముచేయును.

250-300 మాత్రముగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మొదలు దుగ్ధలము, మరీపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మనవకోటికీ గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ. 1-0-0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కాలాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తంబుకెట్టివీధిలో మా ప్రాచీని
తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగు కోరెదము. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాచీనినండి పంపబడవు.

301-594)

చాత్యపు వెంకటేశ్వర చల పండితులు శ్రీశ్రీతారామవ వైద్యశాల మెసూరు.

ప్రొడెలిన్

(2)

దంత వ్యాధి సంహారిణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబౌషధము.

ఈ లోషనును 5 బొట్లు 2 బొట్లు నీళ్ళలో కలిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలింపిన పంటినొప్పి, పండ్లు
జిలుపరించుట, పంటినండిరక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లుఆడుట, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లును గట్టిపరచును.
నోటిని నువ్వాసనతో నుంచును. పండ్లును శుభ్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

సుఖిన్సాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళనొప్పి, నొప్పులకు రోమునొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్టుకు, మొదలొప్పి, కంఠనొప్పి,
చర్మముమీద మంటులకు, దగ్ధులకు, శీతలము, జలదోషము, విషజ్వరములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ
కాటుక, ఇతర విషకాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైశ్రాత, తైలము మొదలగునవి పూత పూయు సకల
నొప్పులకును ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం. 120, మదరాసు.

ఓట్లో మోహిని

28:3

మీరు బతుకుచోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయందు నువ్వయ్యుచోనైనను పెండ్లిండ్లు విందుల
సంఘములలో నైనను ఈ ఆత్మీయ యువయోగించిన మంచి రోజుపువ్వులను వాసనను యిచ్చి మనసుకు
జూపి నుముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వనవికాలములో ఉపయోగించుకూ వచ్చిన నేత్రములకు చూరము సౌందర్యమును యిచ్చును.
అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిపటుంబులలోను అవశ్యకము.
ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును. ఓట్లో మోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 2, 1, 0-12-0, 0-8-
రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

Shyam & Co, c, Bander st, Madras. మియాం కంపెనీ, రిబందరు వీధి, మదరాసు.

నరసాపురం

(స్వకీయ వితేఖ రిసుండి)

దర్శి చెంచయ్యగారు

ఏప్రిల్ 24:— వీరు యీయధ్య మ్రామము దశుచేసి
యొడిది. వీరు ఇప్పుడు అడయూలోనున్న వీసెంటుగారి తా
లూకు కాలేజిలో నున్నారు. కాని కానిని వారు విడుచుటకు
నిశ్చయము చేసికొన్నట్లున్న తమఅనుభవము ప్రజలకు ఉప
యోగపరచుదమనిని చెప్పిరి. మా కృష్ణ, గోదావరి, గంటూరు
జిల్లాలలో నెక్కడైన అనుకూలమైనవోట ఒక వెయ్యి
యొకరముల భూమి గల ఒక గ్రామమును జాయింటు స్టాక్
పద్ధతిమీద కొని అందులో అన్నివిధముల పంటలు తోటలు
వగయిరాని సరియైనవీని వేసి పెంచి ప్రజలకు విస్తారముగా
లాభముచేసే అభిప్రాయమిప్పుడు వీరికి ఉన్నది. ఒక్కవోట
సులభతరము వెయ్యి ఎకరములుగల గ్రామము ఎచ్చటైన
మిద్దపై నాకర్షించినదాయని నేను ప్రశ్నించితిని. అట్టి గ్రామ
ములు అనేకములు వైన చెప్పిన మాడుజిల్లాలలోను ప్రజలకు
తెలియకుండగనే ఉన్నవని చెప్పిరి. ఈకలపెనీకి మూలధనము
2 లక్ష మాడు లక్షలకు దాటదట. వ్యవసాయమువలన వచ్చే
లాభము ఏ ఇతరవ్యవహారములోను లభించదని రుజువు చేసెద
నని చెప్పిరి. ఒకటిరెండు నెలలలో తమ ఉద్యమము పక్కము
తోకి తెచ్చెదననికూడ చెప్పిరి. ఇక్కడ తోటలు పంటలు
వగయిరా యావత్తు తగికిచేసి వాటిలోట్లను బాగుగా రయి
తులకు చెప్పిరి. వీటిని గురించి వ్యక్తికలలో ముందు ప్రచురించెద
మని చెప్పినారు. వీరి నూతనోద్యమమునకు శ్రీధరవాసల/
కృపచేత భాగ్యవంతులందరు వాకి తోడ్పడెదరు గాక యని
ప్రార్థించుచున్నాను.

పిచ్చిజంతువులు కరచినందుకు మందు

పూర్వము మామూలు పాశ్చాత్య ఇన్స్టిట్యూటుకు పిచ్చి
కుక్కలుగాని యితర జంతువులు గాని కరచిన మనుష్యులు శిక్ష
వలసివచ్చేది. ఇప్పుడు మాజిల్లా ఆసుపత్రిలోనే ఆవాక్సెను
(Vaccine) సస్యకాబడుచున్న దనియు నట్టిమనుష్యులు బం
దరు వెల్లి చికిత్సచేయించు కొనవచ్చుననియు మాజిల్లా డాక్టరు
గారు గెజిట్లో ప్రచురింపజేసిరి.

వృత్తివిద్య

మాజిల్లాలో నుండు ప్రాథమిక పాఠశాలన్నిటిలోను
వృత్తివిద్యచెప్పించే యేర్పాటునుగురించి వెనుక మాజిల్లా ఎడ్యు
కేషనల్ కౌన్సిల్లో చర్చజరిగినది. అప్పుడు ఉపసంఘము
నొకదానిని ఏర్పాటుచేసి ఆలోచింపజేసెనని. ఇప్పుడు గజ
టీలో వచ్చిన రిపోర్టులో యీక్రిందవృత్తివిద్యను ఏర్పాటుచేసి
కోవచ్చునని ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్ వారు ఏకగ్రీవముగా
తిర్మానించుకొన్నట్టియు వెజవాడ మ్యూజియములో యీది
గున నుదాహరించి విద్యలను చెప్పించుటకు పాఠశాల నొక
దానిని నిర్మించి దానిపోషకార్థము గన్న మెంటువారినిన్ని
లోకలుబోధులను సాహాయ్యముచేయుడని కోరుటకును
కూడ తీర్మానింపబడ్డదన్న సంగతి చూచుటకు ఆనందమొదెది.
ఆవృత్తులివి:—(1) వ్యవసాయము (2) నాలు చేతితో పడుటకు
నేత నేయుట (3) నవారునేత (4) తివాసి నేత (5) చెరువు నేత
(6) వడ్రంగము కమ్యరము (7) చాపబుట్టల నేత.

కోడెరుకేసు

వెనుక కోడెరులో కల్లుపాటల సమయములో ఒకపాట
దాయని ప్రజలు కొట్టిట్లున్న, అందునై అతను చార్జ్ ఇచ్చిన
ట్లున్నా ఇదివరకు తెలుపబడియున్నది. వెన్నుటి రోజున
మామలు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణచేసి పట్టుకొన్న 35
గురినాను 18 గురిని విడిచిపెట్టి తక్కిన 16 గురిని చార్జ్ చేసిరి
విడువబడినవారిలో బుగ్గ నూర్వనారాయణగారున్న చేమ
వరం కాపురస్తులు ఆచంట శివరామయ్యగారున్న, ఉండిరి. శివ
రామయ్యగారిని ఎర్రగనివారు మా తాలూకాలో ఉండకు. ఏల
నన తాలూకా సభలలో వీరు ఒక ప్రాముఖ్యులు. తక్కినవారి
కేసు మే 2 వ తారీఖున విచారణ జరుగును.

మే 8 (1920)వ తేదీనుండి మార్చి 31 (1921)వ తేదీవర
కు వాణిజ్యసాగులో జరిగినసమరమును గురించి ప్రధాన సేవా
ధిపతి వివరములను ప్రకటించెను. 160 వుండి నైపుటలు చంపబడి
రి. గాయములతో మృతినొందినవారు 28. రోగములతో జన్మి
నవారు 188 మంది. గాయములను కందినవారు 354మంది.

అమెరికా దేశపు కాపులు-జనరలు:—24-1 తేదీని పిమ్నా
వగరమందు రాజపతినిధితో బసజేసెను.

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వాతంత్ర్యము

ప్రక్కనున్న ఒక దేశముగాని, పార్లమెంటుగాని దయ గల్గితే మన స్వాతంత్ర్యము నొసంగెనని ప్రపంచములో నేదేశమును అనబడదు. స్వాతంత్ర్యము, కానమునై వాధారపడి యున్నవోట్ల, నది హద్దులు గల్గి ఆనలు స్వాతంత్ర్యమునకు తగ్గియుండును. వారు యేదోవిధ మగు పట్టుగలి యుండుటకు ప్రయత్నించెదరు. అంతకలహములు గల్గునను భయముచే వారులు జేసెదరు. ఒక్కొక్కసారి విడచి బైటికి పోవాలక ప్రమము సాధించుటకు మట్టును, పట్టుకొని వేలాడుచుండును.

అంతర్జాతీయధర్మముల ప్రకారము స్వాతంత్ర్యమును క్రకటింపు మాకున్నను, దానిని గుర్తించుటయు, ఒక దేశము నకు స్వతంత్ర్యముగ నే గలదు. దాని నొసంగుట మరెయ్యో దేశముయొక్క విధిగాదు. మరియొక దేశ మొసంగునేని, అట్టి యను ప్రమామ బడసిన దేశము అందులకు బద్ధమైయుండ నక్కరలేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నింకను గోరుచుండవచ్చును. నిజమైన స్వాతంత్ర్యమునై వాధారపడని సంధి యేదియును యుద్ధిలో ప్రపంచవ్యాప్తస్థానములో నంగీకారమును బడయలేదు. (వి.వి.వి.సెన్సెన్)

* * *

మహాత్మా గాంధీగారిజోధ

ఆ గాంధీగారి యుద్ధము, అనగా ఈ సంవత్సరములోగానే మన దేశమునకు స్వరాజ్యప్రాప్తి కలుగలేనన్న ప్రయత్నము అసాధ్యమైనదని మనలో చాతానుండి అభిప్రాయము; అయితే స్వరాజ్యప్రాప్తికి జనులు చేయవలసిన కార్యములలో ఆయనవిధించి విధములలో కొన్ని అవలంబింపవలసినవి కాకపోయినను తక్కినవి సకలజనులు అవలంబింపదగినవై యున్నవి. అవి యేమనగా, (1) స్వరాజ్యమున కప్పులు కావలెనని కొనియాడు మొట్టమొదట తమ దుర్గుణములను జయించుకొని సంపూర్ణ భారతముతోను, సువ్యాధ్యక్షముతోను జీవించవలయును. ఎవరయెడల నైన చేసిన అపకారమునకును, ఈ ఉచ్చరించిన పరుషవాక్యములకును తుమాపణ గోరవలయును. ప్రతి వ్యాధిని పుకర్చి భారతాదినుగుణములు దైవభక్తికలననే కలుగజేయు. ప్రతిమాత్రియనచ్చు తనభర్తలకు ఆయనయే దయ చేయు. (2) అన్ని భతములవారు పరస్పరవిశ్వాసము కలగజేయవలయును. (3) హిందువులైనవారు ఎవరినైనను ఆపదప్రయోగమున, నీగులనిగాని, హింసాత్మకవానిగాని పిలువరాదు; తాకతే అకుది కలుగునని యనరాదు; అట్లునుట పాపముగలది. (4) త్రాగుడు కాపమునుండి తాము తప్పించుకొనుచు ఇతరులను లెప్పించుటకు పాటుపడవలయును; కల్లుసారాయిలను ఆమ్మవారు లైసెన్సులను వదులకొనుమని బ్రతిమాలవలయును. తుపాకీ తగు. వానిని కాంక్షముతో లాలనచేయుట ముఖ్యము. (య.ధ.వెన్సెన్)

* * *

సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆగ్రహము

దేశమునకు సేవజేయవారు ఆగ్రహము జెండుగూడదు. గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధము జరిగిన తరువాత మాకు చిత్రికారము కలిగిన సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా ప్రతిక తలంచుచున్నది. చిత్రికారము మాకు కలిగినది వాస్తవమే యగుచో, మేముందువలన యనమాము జేచెదము. కాశ్మీరము కన్నులార నిలుచుకొని చూచుకొనియుండగా, కుప్పుకోగియొక్క మచ్చలను తనచేతులలో స్వయముగ కుదిర్చినయతకు ఆరంభకర్తలములకలము కారాగారమున కంపటగా, ఏదోయొకస్థానమున శ్రుతిమించిన దని చెప్పవచ్చును. ఈ నిర్బంధ వార్తలను మా సమకాలిక పత్రిక మనోన్వితమునకు చలనము గలుగజేసి ని మేమానిద ర్శనమును గైకొనదలంపజేయు. న్యాయాచ్యుత పక్షలో గాంధీమహాత్ముని స్వభావమును గూర్చి కాశ్మీరము ప్రాసినవ్యాసమును ప్రశంసించియుంటిమి. కాని నిరంకరజాలములలోను, సమాకారవాదులతోను గూడిన భారతదేశమునకు ప్రతినిధికి వెల్లి అచ్చటి (అమెరికా) నిరాకారజాలములను దూషించుటను మాత్రము విమర్శించి యుంటిమి. ఏ మిరండును జేసియుండ గూడదని సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా తలంపుచున్నది. అదియొక యభిప్రాయముగ నుండవచ్చును. మా మాయభిప్రాయముగాదు. మేము ఈవ్యాధి భావనతో ఉండజేయు. కాశ్మీరము పట్టించిని నిరాకరణోద్ధము అపాతకరముగ నుండుచో, ఆ తరు దేశమునకు

తిరిగి యుద్ధమును నరికట్టుబాధ్యత వహింపవలెను. అతని కుండినంత మేధావి ఇతరులకు లేకుండ వచ్చును. కాని తక్కువ వారైనను శక్తికొలిది తమముడుకడదరుతో దేశప్రణయము నూన్న ప్రజల్నించుచుండ, అతడు వేలకొలది మైళ్ల దూరము నుండి తన దేశమును జూచుటకు ఏమాత్రమును మాకులేదు. కాశ్మీరము తనమాకారము వలనను, వాగ్దాతలనను ఆస్థిలియా కానదాలయందు భారతీయులకు శ్వేతజాతుల తోపాటు సమానగౌరవమును సంపాదించ గలుగునని తలంపము; ఇరువదివారు గంటలకాలము లోపుగ భారతదేశమునకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతిపరిపాలనము నొసగవలెననియు లేకున్న అమెరికనునావలు ఇంగ్లాండుపై దండెత్తుననియు హద్దించియుద్ధమునచే సార్వభౌమునికి తుదిసందేశ మంపించగలుగు ననియు తలంపము; కాశ్మీరము వచ్చించినటుల యాలాత్మక నిరాకరణోద్ధము అపాయములకు అమాతియైనచో వైవానివలన భారతమునకేమి లాభించును? ఏదో కొలది మంది తప్ప, ఎవరును కాశ్మీరము పర్యటనము ప్రస్తుతమువయోగకరమని తలంచువారులేదు. అతనికి గలిగిన జయము, అతనికి గలిగిన గౌరవములు! వారు చూడలేక వారికంట్లు కామెరై యుండవచ్చును. ఒకవేళ కేవలము ఈవ్యాధినితమై యుండిననుగూడ వాయుతులు వానిని సహేతుకముగ జూచి భారతముగ నమాధానము నొసంగుట యుచితముగ నుండును. ఇండియా కో సోవర్ రిఫార్ము

* * *

కాశ్మీరము పర్యటనము

గౌరవనీయులు వి. యస్. శ్రీనివాసకాశ్మీరము మొదటి యేర్పాటు ప్రకారము యా నెల 24 వ తేది కొలంబో నుండి ప్రయాణము గావలసినది. అయితే ప్రయాణదినము మే. 24 కు మార్పుచేత యీ విరామములో మలబారు దర్శించుటకు వెళ్ళి. అక్కడ ఒకటి రెండు వారముల కన్న నెక్కువ రోజులుండ నక్కరలేదు. వారు మరల ప్రయాణముగాక ముందు మలబారు ను గూర్చి కొన్ని మంచి విషయములు వారివలన తెలిసికొనవచ్చును. కాశ్మీరము యూరోపుగాను అమెరికాగాను గొప్పమార్పులకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నందుననుండి, యిండియాను కొలిచివారములక్రిందనే చేరిరి. ఆయన అదేశములలో అనేక సభలకు వెల్లియుండినను అక్కడ జరిగినదంతయును ఒక సెర్వెన్షాసముగ వ్రాయుటకు ఆయనకు అంకితి స్వాతంత్ర్యములేదని మనకు తెలియును. అయితే తనదేశస్థులకు సంబంధించిన విషయములను వారి లాభమున కై ఆయనకు యత్నమున్న యెడల చెప్పవలసినవి గలవు. ఇది విషయము వచ్చె గావున జెప్పితిమి. ఇందువలన కాశ్మీరము తనదేశీయులయెడ విప్లవక్రమును నెఱవేర్చలేదని మాయుద్దేశముగాదు. వారు దీర్ఘిలో ఒకటి రెండు సమయములలో చూచాయగా తమ యనుభవముల తెల్పిరి. కాశ్మీరము తమకున్న యభిప్రాయములకును గ్రహణ శక్తికిని విరోధా అమెరికా పర్యటనము గావించినచిన్న పిదప ఒక పుస్తకము అచ్చులోగాని, తయారులోగాని లేకున్నచో వారు విరోధా అమెరికా దేశముల పర్యటనముజేసి వ్రాసినది చాల కొద్దియేయనవలయును. సభలలో సుపన్యాసముల వలన అనునందఱును గౌరవించిరి. అయితే తనదేశస్థులకు విదేశములగూర్చి తెలుపు పుస్తకమును వ్రాసినచో వారికంతయు నుపయోగకారిగ నుండునని మేమునుచున్నాము.

మేముదలకు ఆపేపించుటకై అవిషయము నెత్తుకొనలేదు. అందువలన వారు ఆస్థిలియాకు వెడలన్న విషయమును గూడ నెత్తుకొనవలసి రాతేదు. ఆస్థిలియామంత్రి యిరువదిలో బాటుకాశ్మీరము గూడ వాహ్యనించిరి. అప్పుడే కాశ్మీరము కొన్ని పర్యటనములను ఆహ్వానము నంగీకరింపవలసినది. ఏలనగా ఆయన అధినివేశరాజ్య ప్రతినిధిగాను. ఆహ్వానము కాశ్మీరము వ్యక్తికి ప్రత్యేకము సంబంధించినదిగాదు. ఈ లోపల కాశ్మీరము పర్యటనము ఖర్చులు కాననసభలో నోటునకు తచ్చెను. ఖర్చులు 60 వేలను సభవారిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఇప్పుడాయన వెల్లపని, సామ్రాజ్యాంతర్యేతను మహాసభలకు వెల్లపనివంటిది గాదు. కొంచెము భేదముగలదు. ఏ విధమైన అధికారము నిచ్చిగాని యీ గ్రాంటు యాయబడలేదు. అధినివేశ స్వపరిపాలనా దేశములు దయగల్గి అంగీకరించుటను నన్నది. అందుచే ఈ ప్రయాణమునకు చాల ఖర్చును. మంత్రిగక పోయినను, రాజీయముగ యిండియాను ఆస్థిలియాయొక్క స్థితితమన్నను, భారతప్రతినిధి వెడలకువలన యిండియాకంతలాభముండునో చూడవలయును.

ఈ లోపల నాయన తన దేశీయులకు కొన్ని విషయములగూర్చి తెలుపుట ధర్మము. తాను వెళ్లనున్న కాలనీలకు భారతీయులు వలస పోవు ప్రాంతానికి యెట్లున్నదో, యేయేవిధములదానినిబాగు చేయవలయునో, అభిప్రాయ భేదము లిరువదులువారికినిమిత్రభావము, సద్భావముగలియున్నచో యేవిధముగ కాంతపడునో యీ విషయముల తెలుపవలయును. అట్టి పనిని జేయుట కాయన తలపెట్టలేదు. ప్రయాణ ముపివేయకున్నచో, యిండియావదలి దక్షిణసముద్రములో ప్రయాణము జేయుచుండేవాతే.

కాశ్మీరము యిద్దగుముగ జేసి యుండవలసినదిగాదు. ఈ పన్యాసముల ద్వారా కాకున్నచో, వారై ప్రతికలద్వారా నైనను తాము జేయనున్న ప్రయాణము, దేశమున కెటుల ముఖ్యమో ఆయన తెలుపవలయును. అంతియగాని, ఆయనకు గ్రహపీఠము బాగుగ నున్నదని భారతీయులు చాలచుండి యనుకొనునటుల జేయరాదు. కాశ్మీరము సామర్థ్యమేమియు లేకుండ నచ్చువలయుగాదు. ప్రత్యేకముగ అచ్చువేసిత అనుగ్రహింపకుండ యెక్కువ సామర్థ్యముగల వారునుగాదు. అయితే ఆయన సామర్థ్యమును అచ్చువేయు కలసిపోవుచుండవలయును. ఆయన అవిషయమై ఆలోచింపవలయును. లేకుండ ఆయన, తనయాభిప్రాయము నెరవేసినచాని వలె ఆస్థిలియా, న్యూజీలెండు, ఆస్ట్రేలియా దేశములకు వెళ్లి, ప్రపంచములో సముద్ర తీర్థములన్నియు చుట్టిచుట్టి, మంత్రుల యాహ్వానముల గైకొని మరలనాహ్వానించి, అందువలన గల్గిన ఆకాంక్షాములను విషయములు చక్కపడక అటులైన నుండును. లేదా చెడిపోవునటుల జేయును. ఇతరులమాటయేమి, ఆయనకాయనకు సంపృప్తి గలుగునటుల విజయము గాంచనేరదు. ఆయన ప్రయాణపుఖర్చులు భరించు దేశీయులు ఆయన యేమిజేయబోవుచున్నాడో అయినను తెలిసికొనవలయును. కాశ్మీరముకి ప్రజలు అండకొనంగుచున్నా రనియు, భారతప్రజలను భారత ప్రభుత్వమును ఒకచే అనియు, అధినివేశరాజ్యముల వారికి శైలియ జేయవలయును. ఆస్థిలియాకు బయలుదేరుటకై ఇంగ్లాండునుండి యిండియావచ్చుట, ఆయన విమర్శలు జేయు విషయముల బలపరుచును. భారతవార్తాపత్రికలు కొన్ని ఆయన చేసిన పనిని గాని, ముందు చేయనున్న దానినిగాని లక్ష్యము చేయవు. మరి కొన్ని కాశ్మీరముగూడ ముఖ్యముగల్గి ఆయనను విమర్శింపకుండ వదిలివేయును. మేము యీ రెండు రకములవారితో నేకీభవింపజాలము. అందుచేతనే యీ విధముగ వ్రాయగడంగితమి. (యెల్.వి.వెన్సెన్)

సికందరాబాదు సైన్యము

సికందరాబాదు, ఏప్రిల్ 25:—ఇండియాలో సైన్యము లాస్సర్సులో అకాంతి తగ్గిపోయినది. మొదటి లాస్సర్సులో మొత్తము మీద 287 మందికి జీతములనిచ్చి బారక్సును వదిలి వెళ్లవలసినదని అధికారు లాజ్ఞాపించిరి. 2వ లాస్సర్సులో 94 మంది ప్రధాననాయకులుగూడ పంపివేయబడిరి.

భారత ఆశ్రితదేశముతో బాటు సరిసమానముగ తమకు జీతము బట్టెముల నియ్యవలసినదని వీరు కోరిరి. ఈవిషయమును గురించి కాననసభ వారాలోచించుచున్నా రని చెప్పినను, వారు తొందరపడి సమ్మత్యిరి. వారిలో ననేకులు ముఖ్యముగ వివాదా మైనవారు తమ తొందరకు పశ్చాత్తాపమును గనుబజుచు తిరిగి తమ పనులలో చేర్చుకొనవలసినదని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఇనన్ వెక్టరు జి. సయ్యద్ కాలీం సామెలు గారు:—ఖానుబహదూర్ అబ్దుల్ కరీం సామెలు ఫరూకేగారు వెళ్లను పుచ్చుకొనుటకై అస్థానే రువీ డి. వి. జి. సి. వి. డి. స్పెషలు అసిస్టెంటుగ నియమించబడిరి. నేటికండియే ఆసలిలో ప్రవేశించెదరు.

జాంబాయియందలి యాజులు కానూక్ యంత్రకాల యందలి 600మంది పనివారు 24వ తేదీని సమ్మత్యిరి.

గ్రేటు ఇండియాక్ పెనిన్సులకు లైప్స్ డైరెక్టరు భాగత దేశములో తమవ్యవహారములను నడుపుటకు మెట్రిక్ అనునతని తమ ఏజంటుగ నియమించిరి.

24వ తేదీని కాశీనగరమందలి పోస్టుఆఫీసులో ననేకులు కాశీకార్డులను వ్రాసివేసిరి. అవి కాల్పివేయబడుటకు డెడ్ లెటర్ ఆఫీసుకు పంపివేయబడిన.

నుండి కురిసిపజాలరు. ఎవరు అర్హత జూపెదరో, స్వాతంత్ర్యము వారిని వరించునుగాని అసమర్థులగు వారినివరింపదు. ఇందుకువిదేశ సహాయము మనకక్కరలేదని, మాలవ్యాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. మాలవ్యాగారు ఇట్టి దృఢ విశ్వాసమును బయల్పరుచుట, దేశమున కదృష్టమని భావింపనచ్చును. మనలను మనమే పరిపాలించుకొనవలయునని దృఢముగ సంకల్పము జేయుచో, అదిసఫలమై తీరుననియు, అది నెఱవేరకుండ నెవరును ఆటంకపరుపజాలరనియు, స్వరాజ్యమే సర్వవ్యాధి నివారణియనియు, పండితుడు నిస్సందేహముగ బలికెను. స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తము ఎల్లరును నెఱవేర్చవలసిన కనీసధర్మమేమి? కద్దరును ధరించి, కాంగ్రెసునందు సభ్యులై, తిలక్ స్వరాజ్య నిధి కి ధనము చేకూర్చుటయే నని, మాలవ్యాగారు నిరూపించిరి. ప్రతిస్త్రీయు, పురుషుడును తీరికదినములలో నూలువడకుట ధర్మమనియు, కద్దరుసంఘములను నెలకొల్పి కద్దరు వ్యాపకమునకు బానుకొనవలయునని, మాలవ్యాగారు సంగీతహితమును దేశీయతలరును కొనసాగించుట ధర్మము. మాలవ్యాగారు తీవ్రవాదు లని, బిలువ వీలులేద. అట్టివారు తమకాలమునంతను మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము సఫలమగుటకై వినియోగించుచుండ, మిగిలినవారు ఊరక గూర్చొనుటకు వీలుగలదా? మాలవ్యాగారికి ప్రజల స్వశక్తిపై గాఢమగు విశ్వాసము గలదు. అహింసాబద్ధమగు ప్రయత్నములను నిశ్చలబుద్ధితో కొనసాగించుచో, సంవత్సరము లోపల స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించు నని వారు నుడువుచున్నారు. విజయము దేనిపై నాధారపడి యుండును? మన మెంతటి కార్యోత్సాహము జూపగలుగుమో, ఫలిత మంత యనుకూలముగ నుండునని, మాలవ్యాగారు చెలిపిన వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమడియున్నది. దేశపు భావిస్థితియంతయు, దేశీయుల హస్తములందేగలదు. జయాపజయములకు వారే బాధ్యులగుదురు. ఈ సంగతిని ప్రజలెంత బాగుగ హృద్గతము జేసికొనిన, సంత శ్రేయస్కరము.

ప్రాతసంగతులు

అస్సాసియేటును వ్రెస్టు తంతివార్త ప్రకారము, హజరతు మోహానీగారిని, గత డిసెంబరు మాసమునందు అహమ్మదాబాదులో కాంగ్రెసు సభ జరుగు సమయమున ఒసగిన ఉపన్యాసములకు, ప్రభుత్వమువారిప్పుడు ప్రాసిక్యూటు జేయుచున్నారు. అందులో నొకటి అఖిలభారతమహమ్మదీయసంఘమున కధ్యక్షత వహించినపు డొసగిన ప్రారంభోపన్యాసము. మరియొకటి, కాంగ్రెసునందు సామూహికస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును సంపాదించుచు గావించిన చిన్నప్రసంగము. ఇంకొకటి, తనతీర్మానముగూర్చి చర్చజరిగినపిమ్మట జేసిన అంత్యప్రసంగము. ఇవి జరిగి చాలకాలమయ్యెను. ఇవి జాతీయసభలలో జరిగెనుగాని వెలుపల జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభ ముగిసినపిమ్మట, దేశమునందు పెక్కుమార్పులు జరిగెను. అహింసాబద్ధమగు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, హజరత్ మోహానీగారు గాంధీమహాత్మునితో సబర్బతీ జయిలునందు బాసచేసినటుల, ఇటీవల ప్రకటించబడెను. ఇట్టిస్థితిలో హజరత్ మోహానీగారిని ఇండియను పీసలుకోడ్డు, 121, 124 ఎ శ్లెనులక్రింద విచారణ జేయుచున్నారు. విచారణ ఫలిత మేమగునో సులభముగ నూహింపవచ్చును. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటచే, గలిగెడి లాభమేమియో తెలియకున్నది.

వందేమాతరం కేసు

లాహోరునందు జరుగుచున్న వందేమాతరం కేసునందు, సంపాదకునికి ఒక సంవత్సరపు శిక్షను, ప్రకాశకునికి ఆరుమాసములును, వ్యాసలేఖకునికి రెండుసంవత్సరముల శిక్షను విధించిరి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఎంతకాల మిట్టి నిర్బంధవిధానమును అధికారులు కొనసాగించెదరో తెలియదు. ఈ పద్ధతి ఫలరహితమని తేలి నను, ఇంకను ఆమార్గమునే దొక్కుట విపరీతము. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుటచే, కార్యసిద్ధిగలుగుచుండగ, ఆమార్గము నవలంబించకుండుట, శోచనీయము. ఇకడను అనుపత్రికలో నొక విలేఖకుడు వ్రాసినటుల గాంధీని జయింపవలె ననిన, బ్రిటీషు రాజ్యాంగధురీణులనుండి మరియొక గాంధీ వెలువడవలెను. ఉభయపక్షములవారును పశుబల సాధనములను విసర్జించి, ధర్మవేదికపై నిలచునపుడు, పరిష్కారము సుసాధ్యమగును. ఈ సంగతిని గ్రహించినవారు, బ్రిటీషు రాజకీయవేత్తలలో నొక్కరును గనుపింపకున్నారు. కాని, కాలము గడచినకొలది, ఈ సంగతి నిజమని వారికి ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టకమానదు.

మహాత్ముని గూర్చిన వదంతి అసత్యము

గాంధీ మహాత్ముని యరవాడా జయిలునుండి తెలియని ప్రదేశమున కెక్కడకో గొనిపోయి రని, ప్రకాశం పంతులుగారి తంతివార్తయందు గల వదంతి అసత్యమని, బొంబాయి వార్తాప్రచురణాధికారి మద్రాసు పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారికి తెలియజేసెను. బొంబాయి ప్రచురణాధికారి, నిజమును వెంటనే తెలిపినందులకు సంతసించెదము. ఇటులనే, మహాత్ముని కొరడాచెట్టల గొట్టిరను వదంతి అసత్యమనుసంగతి గూడ వెంటనే ప్రచురింపబడెను. పంతులుగారిచ్చిన తంతివార్తయందు ఎరవాడా చెరసాలనుండి శంకరలాలు బొంకరుగారిని రత్నగిరి చెరసాలకు గొనిపోయి రని గలదు. ఈ సంగతిని ప్రచురణాధికారి, అసత్యమని యనలేదు. బ్యాంకరుగారిని, వేరొక జయిలునకు మార్చవలసిన యగత్య మేమి గలిగెనో తెలియదు. మహాత్ముని గూర్చియు, లేదితర రాజకీయనిర్బంధితులగూర్చియు నిజస్థితిని అధికారు లెప్పటికప్పుడు ప్రచురించి, నిరాధారమగు వదంతుల కవకాశము గలుగకుండ జేయుట, భావ్యము.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు

వీరిని, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 108 శ్లెను క్రింద, నరేపుజేసి, బెజవాడ సబ్జెయిలులోనుంచి రని, యొకవార్త దెలుపుచున్నది. శాస్త్రిగారు కడు శాంతస్వభావులు. కార్యదీక్షాతత్పరులు. కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగనుండి జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి వీరు పాటుబడుచున్నారు. పట్టపర్తియందు తీర్థులై, న్యాయవాదవృత్తి విద్యాభ్యాసమును మానివైచి, దేశసేవ జేయుచుండిరి. వీరు రచించిన లోకమాన్య తిలక్ జీవితచారిత్రమును, ఉపన్యాసములును చక్కని శైలిలో వ్రాయబడి, మిగుల యుపయోగకరముగ నున్నవి. గాంధీ మహాత్ముని చారిత్రమును గూడ వీరు రచించి, లోకమాన్యనియెడలను గాంధీ మహాత్మునియెడలను తమకు గల, భక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిజేసిరి. వీరి నిర్బంధము జాతీయోద్యమమునకు దోహద మొసగుగాక.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణము

అనుకూల పరిస్థితులు

ఏప్రిలు 24:—రష్యాజర్మను సంధివలన నుదయించిన వివాదములు నిశ్చయింపబడినవి. ఇక నిట్టివి సంభవించవని యెంచుచున్నారు. నిన్న మిత్రమండలివారు చివరతొర జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జర్మను యొడంబడిక యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణమున కత్యవసరమగు సహకారమునకును, పరస్పరవిశ్వాసమునకును వ్యతిరేకముగనున్నదని తెలిపిరి.

ఈ వార్తమునందు చర్చింపబడబోవు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ సమస్యకు పరిస్థితులు అనుకూలముగనుండెను. లాయడు బార్జిగారి యూరపు శాంతి పునర్నిర్మాణాశయము సఫలమగువాకాదాయను విషయ మీవారమున దేశము.

గతదినమున ప్యారిసునందు ప్రజాభిప్రాయము భిన్నముగను వ్యతిరేకముగ నున్నను, పరాసు ప్రతినిధులు సమాధానమున కనుకూలముగనే ప్రవర్తించు చుండిరి. రష్యనులు మిమోరాండము నుపసంహరింపకొనిన తరువాత పరాసుప్రతినిధి తిరిగి చర్చయందు పాల్గొన సంకీర్ణించెను. గతదినమున మిత్రమండలి సమావేశసందర్భమున లాయడు బార్జిగారు తమ వ్యాదయమును విప్పి, ఆంగ్లేయులు మిత్రమండలితో కలసి సహకారములో వర్తించుటచే వివాదములు సంభవించునేని ఆంగ్లేయు లికమిదనట్లు సహకారముతో వర్తించ జాలరని, చెప్పిన పిమ్మట ప్రతినిధులందు ఈ వచనములు సత్పరిణామమును గలిగించెను. యూరపునందు శాంతిని నెలకొల్పుటకు బ్రిటీషువారి కెట్టి యడ్డంకుల నైనను సరే భేదించికొని వెళ్లుటకు సిద్ధముగ నుండిరిని లాయడు బార్జిగారు నుడిపిరి.

బార్జిగారు, లాయడుబార్జిగారు చెలిపిన విషయముల వామోదించిరి. యూరపుఆర్థికపునర్నిర్మాణమునందును ప్రపంచ శాంతి నెలకొల్పుటయందును తామును తన సహచరులను సంపూర్ణముగ లోడ్చుడెదమని బార్జిగారు చెలిపిరి.

ఆంగ్ల పరాసుయొడంబడిక.

ప్రాంసురక్షణకుగాను బ్రిటీషుతో నొడంబడిక గావించుకొనుటకును, జర్మనీపై మిత్రమండలి హక్కుల నమలులోపెట్టుటకు గాను పోలండు బ్రిటను పరాసులు నైనికయెడంబడికను గావించుకొనుటకును పాసునందు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను.

సమావేశముయొక్క ప్రథమసంఘమువారు తిరిగి కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. మంధవృష్టి గురిపెనపిదప నుండు నిర్ణయ సూర్యకాంతివలె పరిస్థితులు చాల యనుకూలముగ నుండెను. ఇంతవరకును ఆర్థిక సంఘములవారును, ట్రాన్సుపోర్టు విషయముల చర్చించుటకు నియమింపబడినవారును దాదాపు తమ కార్యముల ముగించిరి.

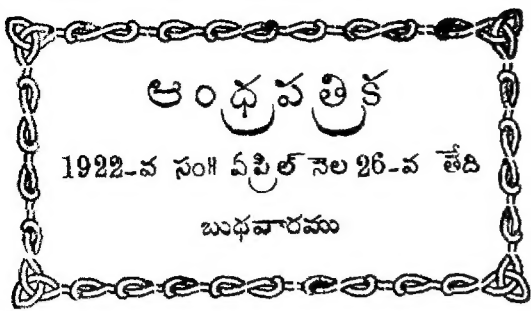
పాయిం కేరుగారి ప్రకటన

ఏప్రిలు 24:—పాయి. కేరుగారు బార్ లిడర్కునందుపన్యసించుచు నిట్లు నుడిపిరి. జర్మనీకొంతు గాని, రష్యా కొరకుగాని స్వార్థత్యాగ మొనర్పవలసిన యవసరము లేనంతవరకు పరాసుప్రతినిధులు జెనోవా సమావేశమున నుండురు జర్మను ప్రైవ్యములవైనను ఆయుధములవైనను మిత్రమండలి వారధికారిమును వీడకుండుట చాల యవసరము. జర్మనులు సంపూర్ణముగ నిరాయుధులుగ నొనర్పబడినతరువాత పరాసువారు కూడ ప్రైవ్యముల దగ్గించుటకు గడంగెదరు. జెనోవా యందు మి జరిగినను, జరుగ నున్నను, రష్యా జర్మను యొడంబడిక మాత్రము చాల ముఖ్యమైంది. మిత్రమండలివారు దీనిని వర్చుల్ను సంధి ననుసరించి పరిశీలంపవలెను. వర్చుల్నుసంధివలన ప్రాంసునకు లభించిన హక్కుల నన్నిటిని నిలపుకొనుటకు పరాసు వారు దృఢసంకల్పులై యున్నారు.

ప్రధానమంత్రి

పులికాప్రతినిధులతో ప్రసంగించుట

ఏప్రిలు 21:—జెనోవాసమావేశమున కరుదెంచిన వేయి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు సమావేశమునందు లాయడు బార్జిగారు ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి గొప్పసమావేశము ప్రపంచమున నెన్నడును జరుగలేదు. సమావేశప్రతినిధుల కెట్టి గౌరవములు

సంస్కరణముల ప్రయోజన శూన్యత

అధికారపక్షముగ జన్మింపజేయు నాయకులే సంస్కరణములు ప్రయోజన రహితము లయ్యెనని ఎలుగెత్తి చాటుచున్నపుడు, వానిని సమర్థింపబూనుట నికమీద దుస్తరము. కుంభ కోణమునందు బ్రాహ్మణేతరసభ జరిగి ఎంతకాల మో గాలేదు. ఆసభ కిద్దరుత వహించిన సర్ పి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు రాజ్యాంగసంస్కరణములు విఫలము లయ్యెనని సందియమున కవకాశము లేకుండ వెల్లడించుచుండిరి. నిన్నటిదినము కోడుమూడి యందు జరిగిన కోయంబత్తూరుమండల బ్రాహ్మణేతరసభ కాహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీనివాస మొదలియ్యారుగారు సంస్కరణములు రాజకీయపు ఇబ్బందులను నివారించజాలకబోయెనని నుడివిరి. అధ్యక్షులగు డి॥ బి॥ పెత్తాచీచెట్టిగారు ఇందు విషయమై మతిత స్పష్టముగ తమ యభిప్రాయమును వెలుపరచిరి. భారతీయులు కోరెడి సంస్కరణములు వేరు. ఇంగ్లండు ప్రసాదించెడి సంస్కరణములు వేరు. సంవత్సరమునుండియు, ఈ సంస్కరణములు పనిజేయుచున్నవి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము కొనసాగుచున్నది. అధ్యక్షునిపక్షమువారు సంస్కరణముల కెంతయు తోడ్పడుచున్నారు. కాని, సంస్కరణములు మాత్రము అపజయము గాంచెనని, అధ్యక్షుని నిశ్చితాభిప్రాయము. కారణమేమి? వానియందలి లోపముచేతనే. ద్వంద్వవిధానమును నడిపెడి లోపము కొంతయుండిన యుండవచ్చును. కాని, దేశమునందన్నిరాష్ట్రములలోను ఈపద్ధతి అపజయము గాంచనేల? ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి, కొనసాగుటకు వీలులేకబోవుటచేతనే. ముత్తయ్యచెట్టిగారును ఇట్టి యభిప్రాయమునే వెనుక చెలిపి యుండిరి. పెత్తాచీచెట్టిగారును, ఇట్లులే యభిప్రాయపడుచున్నారు. పది వత్సరములపాటు ఇది నిలచి యుండుటకు వీలులేదని, వీరి యుద్దేశము. ప్రజల యక్కరలను గమనించి, స్వార్థరహిత బుద్ధితో సంస్కరణముల సమస్యను వీక్షించెడివారెల్లరును సంస్కరణములు మన కెంతమాత్రము ప్రయోజనకరముగానటుల గ్రహించెదరని, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణముల యవయోగమును స్వార్థపరులై చులుకనజేయుచున్నారని, జాతీయవాదులను, బ్రాహ్మణులను నిందించుటచే నేమాత్రము లాభముండదు. సంస్కరణములరచేత వైకుంఠముజూపెనని భ్రమపడి శాసనసభలలో బ్రవేశించుట కుత్సాహము చూపినవారికి, జాతీయవాదుల ప్రతిపాదనము వెగటుగ దోచియుండుట వింతగాదు. కాని నిజము నిలుకడమీద తెలియకమానదు. అనుభవము మూలమున నిజసందర్భములు గోచరింపగలవు. అధికారపక్షమువారు సయితము నిరర్థకమని ఎంచెడి సంస్కరణములతో ప్రొద్దుబుచ్చుట ప్రజలకుపాడియా? పదలిపెట్టినశాసనసభలలో మరల బ్రవేశింపనెంచెడివారు, సంస్కర

ణాభిమానుల యభిప్రాయములనుగమనించి, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై స్వప్రయత్నముల నాధారము జేసికొనుట ఆవశ్యకము. సంస్కరణముల విఫలత నంగీకరించెడి సహకారవాదులు స్వరాజ్యసిద్ధికై ఎట్టిప్రయత్నముజేయవలయునో జెప్పజాలకున్నారు. మరియొకమారు ఇంగ్లండునకు రాయబారము నంపవలయునని మాత్రము తెలిపెదరు. రాయబారమువలనను, విన్నపమువలనను, ప్రజలమనోరథమీదేరునా? సరియగు మార్గము వీరికి తెలియకున్నను, నిరాకరణోద్యమమును నిందించుటకు మాత్రము వీరు వెనుదీయరు. ఇదియొకమామూలగుచున్నది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, సభాధ్యక్షులుగూడ, నిరాకరణోద్యమమును నిరసిం చిరి. కాని, గ్రామములందు మద్యపాన దురభ్యాసమును తగ్గించుటకు గాంధీమహాత్ముని యాదేశమును, పున్నీపుట్టు జాననగారి ప్రసంగములును మిగుల తోడ్పడుచున్నవని, శ్రీనివాస పిళ్లెగారంగీకరించిరి. నిరాకరణోద్యమమువలన, ప్రభుత్వాదాయము తగ్గినందులకు ఆయుద్యమమును నిందించెడివారు, ప్రజల కిందువలన ఎట్టి మేలుచేరారు చున్నదో సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమాంశము లన్నిటిని నిష్పక్షపాతబుద్ధితో పరిశీలించిన, అయ్యవి దేశమునకు నష్టమును గలిగించుటకు మారుగ అమితలాభము గలిగించి, ప్రజలస్థితిని చక్కబెడుచునని తప్పక గనుపించును. జాతీయ పునర్నిర్మాణము ఇప్పుడే కొనసాగుచున్నది. అయ్యది పూర్తియగు కొలదిని స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుచుండును.

రాటము, మద్యపానపీడము, అస్పృశ్యతా నివారణములతో గూడకొనిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును చేపట్టుటచే, గాంధీమహాత్ముడు కార్యకాలముజూపుచు, నిర్మాణమున నిపుణత వడయుచున్నటుల, శ్రీనివాసపిళ్లెగారంగీకరింప వలసివచ్చెను. నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి యంతముల కాక్షేపణ ఎట్టివారికి నుండజాలదు. వీనిని కొనసాగించి, దేశమును పునరుద్ధరించుటకు అన్ని పక్షములవారునుతోడ్పడుటకువీలుగలదు. మరికొందరివలె రాటముయొక్కయుపయోగమును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగాని సభాధ్యక్షులుగాని నిరసింప నందులకు సంతసము. నిరాకరణోద్యమమును ఎటుల నిరసింప నెంచినను, స్వరాజ్యసంపాదనకు ఇదితప్ప వేరొక ఫలప్రదమగు మార్గము గనుపింపదు. ఇక ముందు జన్మింపజేయు నాయకులు, సత్వమును గ్రహించి నిరాకరణోద్యమ నిరసనపు అలవాటును గూడ మానుకొందురని భావించెదము. అధ్యక్షుని ప్రసంగమునందు బ్రాహ్మణద్వేషము లేకుండుట, మరియొకవిశేషము. బ్రాహ్మణులను ద్వేషించుట గాక తమను తాముద్ధరించుకొనుటయే ధర్మమని వీరు హెచ్చరించిరి. హిందూదేశ చారిత్రమునందు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు ఎటుల సాయము జేసిరో వీరు నిరూపించిరి. విజయనగర సంస్థానము, మైసూరుసంస్థానములనువారిందుకు నిదర్శనములుగ జూపిరి. ఈసభ రాజకీయసభయగుచో, బ్రాహ్మణుల డ్వేషముగూడ నాలోచించుట తమధర్మమని వీరు నుడివిరి. జన్మింపజేయునందలి కొందరివలె గాక, వీరికి భారతదేశ ప్రాచీన నాగరికముగూర్చి ఎక్కువ భిమానముగలదు. వెనుకటి ప్రభుత్వ విధానము, పాలకపాలిత పరస్పరప్రేమపై నాధారపడియుండెననియు, ఉభయులమధ్య విశ్వాసము ప్రబలుచుండెననియు, వీరియుద్దేశము. ఇందువలన, దేశమునందు శాంతి ప్రబలియుండెను. దేశము సంఘటతో తులదూగుచుండెను. శ్రీరాముడు,

హరిశ్చంద్రుడు, నలుడు, ఆక్ బరు, శివాజీ, మొదలగురాజులు ప్రజలప్రేమను చూరగొనియుండిరి.

హిందూదేశపురాజులు ప్రజాభీష్టము ననుసరించి పాలించుచుండిరి చెట్టిగారు తెలుపుచున్నారు. శాశ్వత్య విద్యావిధానము వీరికి నచ్చలేదు. అందలి చెడుగులను తెలుపుచు, శాశ్వత్య విద్య మనలో స్వాతంత్ర్యమును, కృత్రిమవర్తనమును, కపటస్వభావమును, భౌతికసుఖములందపేక్షయు, ప్రేమరాహిత్యమును, భగవానుని యడ వఱపును, కలుగజేసెనని వీరు వాక్రుచ్చిరి. ఈ సంగతులనే గాంధీమహాత్ముడును వారి యనుచరులును తెలిపి, జాతీయ విద్యావశ్యకతను నిరూపించినందులకు, జన్మింపజేయువా రింతవరకును వారిని నిందించుచుండిరి. అధ్యక్షకోపన్యాసము బట్టిచూచిన, మహాత్ముని కార్యక్రమమునందు దేశభ్యుదయమునకు విరుద్ధమగునదేదియు లేదని, ప్రతిపక్షులుగూడకొంచెమాలోచనజేసిగ్రహింపనేర్చురు. మహాత్ముని సందేశము అన్ని పక్షములవారిలోను కదలిక గలిగించినది. సూదంటురాయి లోహము నాకర్షించురీతిన, మహాత్ముని పవిత్రసంకల్పము ఎల్లర హృదయములను ఆకర్షించుచున్నది. ప్రజలనే గాక, పాలకులనుగూడ ఇదిత్వరలోనాకర్షింపకమానదు. అట్టిస్థితియరుదెంచునపుడై ప్రేమాభివృద్ధినిరాకరణోద్యమప్రభావము వెల్లడియగును. ఇట్టిఫలితము చేకూరుటకు, మహాత్మునియందు భక్తిగలవారెల్లరును ధర్మపథము నతిక్రమింపక పాటుబడుటయే, మార్గము.

మాలవ్యాగారి హెచ్చరిక

పంజాబు నాయకులు, నిర్బంధమున నున్నతరి పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు ఆరాప్రము నందు పర్యటనము సలిపి ప్రజలకు కార్యోత్సాహము గలిగించు తెంతయు సంభావ్యము. నిర్బంధములు ఆరాప్రమునందు మిక్కుట మగుచున్నవి. మాలవ్యాగారికి సయితము వాక్స్వాతంత్ర్యము నిరోధింపబడుచున్నది. అయినను వీలున్నంతవరకు, వారు ప్రజలకు ప్రబోధము గలిగించుచున్నారు. గుజరత్వాలాలో పండితుని యుపన్యాసమును వినుటకు వేలకొలది పురుషులేగాక స్త్రీలు సయితము పెక్కుమంది కద్దరును ధరించి విచ్చేసిరి. స్త్రీలు జాతీయ వ్యవహారములందు దీసికొనుచున్న శ్రద్ధకు మాలవ్యా గారెంతయు ఆహ్లాదము గనుపరచిరి. భారతజాతీయోద్యమమునందు, స్త్రీలు పాల్గొనకబోయిన, అయ్యది రాశింపజాలదు. అన్ని నర్లములవారును అన్ని జాతులవారును దేశమాతకు సేవజేయుట యావశ్యకము. భారతీయులకు ఉన్న తోడ్పాటు లన్నిటియందును స్థాన మొసగినను బాధ్యతయొసగలేని, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగదని మాలవ్యాగారు ఖండితముగ జెప్పిరి. స్వరాజ్యము దేశమునకు క్రొత్తదిగాదు. నూటయేబది సంవత్సరముల క్రిందటివరకు, హిందూదేశము స్వరాజ్యము ననుభవించుచుండెనని, మాలవ్యాగారి యుద్దేశము. మహమ్మదీయ రాజులగు ఆక్ బర్, జహంగీరు, షాజహాను, మొదలగువారు సయితనే భారతీయులే. వారు హిందూదేశమునే స్వదేశముగ భావించియుండిరి. అన్యదేశముపై వారి మనస్సు లగ్నమైయుండలేదు. హిందూదేశము మరల స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, భారతీయు లందరును తోడ్పడవలయునని, మాలవ్యాగారు కోరుచున్నారు. ఇంకొక సత్యమునుగూడ మాలవ్యాగారు తెలిపిరి. దేవతలయినను స్వాతంత్ర్యమును ఆకసము

నుండి కురిపించబడును. ఎవరు అర్హత జూపెదరో, స్వాతంత్ర్యము వారిని వరించునుగాని అసమర్థులగు వారినివరింపదు. ఇందుకువిదేశసహాయము మనకక్కరలేదని, మాలవ్యాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. మాలవ్యాగారు ఇట్టి దృఢ విశ్వాసమును బయల్పరుచుట, దేశమున కదృష్టమని భావించవచ్చును. మనలను మనమే పరిపాలించుకొనవలయునని దృఢముగ సంకల్పము జేయుచో, అనిసఫలమై తీరుననియు, అది నెఱవేరకుండ నెవరును ఆటంకపరుపజాలరనియు, స్వరాజ్యమే సర్వవ్యాధి నివారణయనియు, పండితుడు నిస్సందేహముగ బలికెను. స్వరాజ్యస్థితి నిమిత్తము ఎల్లరును నెఱవేర్చవలసిన కనీసధర్మమేది? కద్దరును ధరించి, కాంగ్రెసునందు సభ్యులై, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము చేకూర్చుటయే నని, మాలవ్యాగారు నిరూపించిరి. ప్రతిస్త్రియు, పురుషుడును తీరికదినములలో నూలువడకుట ధర్మమనియు, కద్దరుసంఘములను నెలకొల్పి కద్దరు వ్యాపకమునకు బూనుకొనవలయునని, మాలవ్యాగారు సాగినహితమును దేశీయులెల్లరును కొనసాగించుట ధర్మము. మాలవ్యాగారు తీవ్రవాదులని, బిలువ వీలులేదు. అట్టివారు తమకాలమునంతను మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము సఫలమగుటకై వినియోగించుచుండ, మిగిలినవారు ఊరక గూర్చొనుటకు వీలుగలదా? మాలవ్యాగారికి ప్రజల స్వకీపై గాఢమగు విశ్వాసము గలదు. అహింసాబద్ధమగు ప్రయత్నములను నిశ్చలబుద్ధితో కొనసాగించుచో, సంవత్సరము లోపల స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించు నని వారు నుడువుచున్నారు. విషయము దేనిపై నాధారపడి యుండును? మన మొంతటి కార్యోత్సాహము జూపగలుగుమో, ఫలిత మంత యనుకూలముగ నుండునని, మాలవ్యాగారు చెప్పిన వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. దేశపు భావిస్థితియంతయు, దేశీయుల హస్తములందేగలదు. జయాపజయములకు వారే బాధ్యులగుదురు. ఈ సంగతిని ప్రజలంత బాగుగ హృదయము జేసికొనిన, సంత శ్రేయస్కరము.

ప్రాతసంగతులు

అస్సాసియేటుకు వెళ్లు తంతివార్త ప్రకారము, హజరతు మోహానీగారిని, గత డిసెంబరు మాసమునందు అహమ్మదాబాదులో కాంగ్రెసు సభ జరుగు సమయమున ఒసగిన ఉపన్యాసములకు, ప్రభుత్వమువారి వ్యతిరేక ప్రాసిక్యూటర్ జేయించున్నారు. అందులో నొకటి అఖిలభారతమహమ్మదీయసంఘమున కధ్యక్షత వహించినపు డాసగిన ప్రారంభోపన్యాసము. మరియొకటి, కాంగ్రెసునందు స.పూర్ణస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును సంపాదించుచు గావించిన చిన్నప్రసంగము. ఇంకొకటి, తనతీర్మానముగూర్చి చర్చజరిగినవిషయముల జేసిన అంత్యప్రసంగము. ఇవి జరిగి చాలకాలమయ్యెను. ఇవి జాతీయసభలో జరిగెను గాని వెలుపల జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభ ముగిసినపిమ్మట, దేశమునందు పెక్కు-మార్పులు జరిగెను. అహింసాబద్ధమగు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, హజరత్ మోహానీగారు గాంధీమహాత్మునితో సబర్బతీ జయిలునందు శాసనసభలు, ఇటీవల ప్రకటించబడెను. ఇట్టిస్థితిలో హజరత్ మోహానీగారిని ఇండియన్ పీసలుకోడ్డు, 121, 124 ఎ శెక్సునులక్రింద విచారణ జేయించున్నారు. విచారణ ఫలిత మేమగునో సులభముగ నూహింపవచ్చును. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటచే, గలిగెడి లాభమేమియో తెలియకున్నది.

వందేమాతరం కేసు

లాహోరునందు జరుగుచున్న వందేమాతరం కేసునందు, సంపాదకునికి ఒక సంవత్సరపు శిక్షను, ప్రకాశకునికి ఆరుమాసములును, వ్యాసలేఖకునికి రెండుసంవత్సరముల శిక్షను విధించిరి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఎంతకాల మిట్టి నిర్బంధవిధానమును అధికారులు కొనసాగించెదరో తెలియదు. ఈ పద్ధతి ఫలరహితమని తేలి నను, ఇంకను ఆమార్గమునే దొక్కుట విపరీతము. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుటచే, కార్యస్థితి గలుగుచుండగ, ఆమార్గము నవలంబించుటకుట, శోచనీయము. ఇక డను అనుప్రతికలో నొక విలేఖకుడు వ్రాసినటుల గాంధీని జయింపవలె ననిన, బ్రిటిషు రాజ్యాంగధర్మములనుండి మరియొక గాంధీ వెలువడవలెను. ఉభయపక్షములవారును పశుబల సాధనములను విసర్జించి, ధర్మపేదకపై నిలచునపుడు, పరిష్కారము సుసాధ్యమగును. ఈ సంగతిని గ్రహించినవారు, బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలలో నొక్కరును గనుపించకున్నారు. కాని, కాలము గడచినకొలది, ఈ సంగతి నిజమని వారికి ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టకమానదు.

మహాత్ముని గూర్చిన వదంతి అసత్యము

గాంధీ మహాత్ముని యరవాడా జయిలునుండి తెలియని ప్రదేశమున కెక్కడకో గొనిపోయి రని, ప్రకాశం పంతులుగారి తంతివార్తయందు గల వదంతి అసత్యమని, బొంబాయి వార్తాప్రచురణాధికారి మద్రాసు పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారికి తెలియజేసెను. బొంబాయి ప్రచురణాధికారి, నిజమును వెంటనే తెలిపినందులకు సంతసించెదము. ఇటులనే, మహాత్ముని కొరడాచెబ్బల గొట్టెరను వదంతి అసత్యమనుసంగతి గూడ వెంటనే ప్రచురింపబడెను. పంతులుగారిచ్చిన తంతివార్తయందు ఎరవాడ చెరసాలనుండి శంకరలాలు బాంకరుగారిని రత్నగిరి చెరసాలకు గొనిపోయి రని గలదు. ఈ సంగతిని ప్రచురణాధికారి, అసత్యమని యనలేదు. బ్యాంకరుగారిని, వేరొక జయిలునకు మార్చవలసిన యగత్య మేమి గలిగెనో తెలియదు. మహాత్ముని గూర్చియు, తదితర రాజకీయనిర్బంధితులగూర్చియు నిజస్థితిని అధికారు లెప్పటికప్పుడు ప్రచురించి, నిరాధారమగు వదంతుల కవకాశము గలుగకుండ జేయుట, భావ్యము.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు

వీరిని, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 108 శెక్సున క్రింద, నర్సేజేసి, బెజవాడ సబ్జెయిలులోనుంచి రని, యొకవార్త చెలుపుచున్నది. శాస్త్రిగారు కడు శాంతస్వభావులు. కార్యదీక్షాతత్పరులు. కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగనుండి జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి వీరు పాటుబడుచున్నారు. పట్టపరీక్షయందు తీర్ణులై, న్యాయవాదవృత్తి విద్యాభ్యాసమును మానినైచి, దేశసేవ జేయుచుండిరి. వీరు రచించిన లోకమాన్య తిలకు జీవితచారిత్రమును, ఉపన్యాసములును చక్కని శైలిలో వ్రాయబడి, మిగుల యుపయోగకరముగ నున్నవి. గాంధీ మహాత్ముని చారిత్రమును గూడ వీరు రచించి, లోకమాన్యనియెడలను గాంధీ మహాత్మునియెడలను తమకు గల, భక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిజేసిరి. వీరి నిర్బంధము జాతీయోద్యమమునకు దోహద మొసగుగాక.

విదేశవార్తలు

జెనోవా సమావేశము

యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణము

అనుకూల పరిస్థితులు

ఏప్రిలు 24:—రష్యాజర్మను సంధివలన నుదయించిన వివాదములు నిశ్చయింపబడి ముగిసెను. ఇక నిట్టివి సంభవించవని యెంచుచున్నారు. నిన్న మిత్రమండలివారు చివరకూరి జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జర్మను యొడంబడిక యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణమున కత్యవసరమగు సహకారమునకును, పరస్పరవిశ్వాసమునకును వ్యతిరేకముగనున్నదని తెలిపిరి.

ఈ వాగ్దానమును చర్చింపబడబోవు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ సమస్యకు పరిస్థితులు అనుకూలముగనుండెను. లాండు బార్నిగారి యూరపు శాంతి పునర్నిర్మాణకార్యము సఫలమనా కాదాయన విషయ మీవారమున దేశము.

గతదినమున ప్యారిసునందు ప్రజాభిప్రాయము భిన్నముగను వ్యతిరేకముగ నున్నను, పరాసు ప్రతినిధులు సమాధానమున కనుకూలముగనే ప్రవర్తించు చుండిరి. రష్యనులు మిమోరాండము నుపసంహరింపకొనిన తరువాత పరాసుప్రతినిధి తిరిగి చర్చయందు పాల్గొన సంకరించెను. గతదినమున మిత్రమండలి సమావేశసందర్భమున లాండు బార్నిగారు తమ హృదయమును విప్పి, ఆంగ్లేయులు మిత్రమండలిలో కలసి సహకారములో వర్తించుటచే వివాదములు సంభవించు నేని ఆంగ్లేయు లికమిద నట్లు సహకారముతో వర్తింప జాలరని, చెప్పిన పిమ్మట ప్రతినిధులందు ఈ వచనములు సత్పరిణామమును గలిగించెను. యూరపునందు శాంతిని నెలకొల్పుటకు బ్రిటిషువారి కెట్టి యడ్డంకుల నైనను సరే భేదించకొని వెళ్లుటకు సిద్ధముగ నుండిరిని లాండు బార్నిగారు నుడివెరి.

బార్నిగారు, లాండుబార్నిగారు చెప్పిన విషయముల నామోదించిరి. యూరపుఆర్థికపునర్నిర్మాణమునందును ప్రపంచ శాంతి నెలకొల్పుటయందును బానును తన సహచరులను సంతోషముగ లోడ్చుదెవన బార్నిగారు చెప్పిరి.

ఆంగ్ల పరాసుయొడంబడిక.

ప్రాంసురక్షణకుగాను బ్రిటిషుతో నొడంబడిక గావించుకొనుటకును, జర్మనీపై మిత్రమండలి హక్కుల నమలులోపెట్టుటకు గాను పోలండు బ్రిటను పరాసులు నైతికయొడంబడికను గావించుకొనుటకును పాసునందు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను.

సమావేశముయొక్క ప్రథమసంఘమువారు తిరిగి కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. కుంభవృష్టి గురికనపడట నుండు నిర్మల సూర్యకాంతితే పరిస్థితులు చాల యనుకూలముగ నుండెను. ఇంతవఱకును అధిక సంఘములవారును, ట్రాన్సువాల్ ప్రవిషయముల చర్చించుటకు నియమింపబడినవారును దాదాపు తమ కార్యముల ముగించిరి.

పాయింట్ కేరుగారి ప్రకటన

ఏప్రిలు 24:—పాయింట్ కేరుగారు బార్ లిడర్లకును దుపన్యసించుచు నిట్లు నుడివెరి. జర్మనీకొరకు గాని, రష్యా కొరకుగాని స్వార్థత్వము మొన్నవలసిన యవసరము లేనంత వరకు పరాసుప్రతినిధులు జెనోవా సమావేశమున నుందురు జర్మను నైస్యములవైనను ఆయుధములవైనను మిత్రమండలి వారిధికారమును వీడకుండుట చాల యవసరము. జర్మనులు సంపూర్ణముగ నిరాయుధులగు నొనర్పబడినతరువాత పరాసువారు కూడ నైస్యముల దగ్గించుటకు గడంగెదరు. జెనోవా యందు మిగిలినను, జరుగ నున్నను, రష్యా జర్మను యొడంబడిక మాత్రము చాల ముఖ్యమైంది. మిత్రమండలివారు దీనిని వర్చిల్లు సంధి ననుసరించి పరిక్షింపవలెను. వర్చిల్లుసంధివలన ప్రాంసు నకు లభించిన హక్కుల నన్నిటిని నిలుపుకొనుటకు పరాసు వారు దృఢసంకల్పులై యున్నారు.

ప్రధానమంత్రి

షుతికాప్రతినిధులతో ప్రసంగించుట

ఏప్రిలు 21:—జెనోవాసమావేశమున కరుదెంచిన శేయి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు సమావేశమునందు గాయుడు బార్నిగారు ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి గొప్పసమావేశము ప్రపంచమున నెన్నడును జరుగలేదు. సమావేశప్రతినిధుల కెట్టి గౌరవములు

విజయవాడ.

కార్మికుల సమస్యలు.

ఏప్రిల్ 21:— కార్మిక సమస్యలను తీర్చుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది. కార్మికులను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

కార్మిక శ్రమకు.

ఏప్రిల్ 21:— ముంబైలోని కార్మికులను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది. కార్మికులను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

బెల్గామ్ హత్యలు.

ఏప్రిల్ 24:— ఈవారము, అంత్యమున బెల్గామ్ నందు భయంకరమైన హత్యలు జరిగినవి.

సమీప ప్రాంతము.

అంగారా పరిశ్రమకు.

ఏప్రిల్ 24:— తాత్కాలిక సందర్భము, అంత్యమున బెల్గామ్ నందు భయంకరమైన హత్యలు జరిగినవి.

యవరాజువర్తనము.

ఏప్రిల్ 24:— యవరాజు గారి కింద నుండి భయంకరమైన హత్యలు జరిగినవి.

జరిగిన విషయమున న్యాయవ్యవస్థను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

ఏప్రిల్ 24:— జరిగిన విషయమున న్యాయవ్యవస్థను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

నల్లమందు సమస్య.

జరిగిన విషయమున న్యాయవ్యవస్థను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

ఏప్రిల్ 24:— జరిగిన విషయమున న్యాయవ్యవస్థను ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

గాంధీమహాత్ముని ఎరవాడ చెరసాలలోనే యుంచెడి. ఎచటికిని మార్చలేదు.

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లను వదలివేయుదురను వదంతులు.

నేడు (26 వ తేదీ) మాలానా హజరత్ మోహనిగారి విచారణ ప్రారంభమగుట.

మా. భూర్జీగారి రైఫోపాకు వెల్లుట- వారి అభిప్రాయము.

వంగరాష్ట్రమున అసహాయవాదులు- శాసనసభల బహిష్కరణము.

పంజాబులోని గుజరన్వాల్ లో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు వదలబడినట్లు.

చారీచారా విచారణ.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

మాన్సికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిని బెజవాడలో అరెస్టు చేయుట.

(0)

గాంధీమహాత్ముని మార్పుట.

ఈవార అసత్యము.

చెన్నపురి ప్రచురణ సంఘాధికారి.

పూనాలోని ఎరవాడ చెరసాలనుండి గాంధీమహాత్ముని ఎచటికిని మార్చలేదు.

దేశబంధు దాసుగారిని విడిచిపెట్టుట.

“వసుమతి” అను దేశభాషాపత్రికలో నిట్లు ప్రకటించబడినది:—

నేడు (సోమవారము) దేశబంధుదాసుగారిని చెరసాల నుండి విడిచిపెట్టెదనని వదంతులు గలవు.

పండిత మోతీలాలుగారిని వదలిపెట్టుట.

పండిత మోతీలాలుగారికి అన్యధాగ్రహణమునకు వారిని ప్రభుత్వమువారు తక్షణమే చెరసాలనుండి వదలిపెట్టి నిర్భయించివారిని వదంతులు ప్రచురించుచున్నవి.

మా. భూర్జీగారు.

ఐరోపా ప్రయాణము.

పండిత మాలవ్యాగారిని ప్రశంసించుట.

స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుడగు మా. భూర్జీగారు ఐరోపా దేశమునకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులైన సమయమున అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ విలేజింగ్ భూర్జీగారిని కరాచిలో సందర్శించెను.

నేర్పరుపవలెను. హిందూదేశమునందు ప్రతినిధుల నియోజింక వధికారముగల జనసామాన్యమునకు సమగ్రవిషయ పరిజ్ఞానము కలిగించుట ఎంత అవసరమో అట్లే దేశమునందలి ప్రజలకు మన దేశశీతిని బాగుగా తెలియజేయుటగూడ అంత అవసరమే.

వంగరాష్ట్రపు అసహాయవాదులు.

శాసనసభల బహిష్కరణము.

భిన్నాభిప్రాయములు.

అసహాయవాదులు శాసనసభలకు నిలువవలె నని వాదంతో జేవిగారు చిటగాంగులో జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో నుడివినందున అపుడే ఆసభలోనే కొద్దిమంది అవిమయమును గూర్చి ఆక్షేపించిరి.

చారీచారా కేసు విచారణ.

25 వ తేదీన మేజిస్ట్రేటును వరియద్దరునుమాత్రమే సాక్ష్య మిచ్చిరి.

ఉపన్యాసము

సామ్రాజ్యవానులు తమ్ము సోదరభావముతోను సమా
గౌరవముతోను చూడవలెనుగాని నీవముగ చూడగూడదు, అ
యేభారతీయు లగు శ్రీ.లును పురుషులును యావన్మందియును
గూడ కోరుచున్నారు. కాన దేశీయు లందరు నిట్టి స్వరాజ్య
సునిధిహారకు లైకరణయా పనిచేయవలెను. - రీకోరకను
మనః పూర్వ కముగ కోరుచున్నారను
నమ్ము కమాంక్షయు లకింకను కలుగ
లేను. మీరందరు నైకమత్యము గలిగి ఏకచిత్తో ఏకాగ్ర

మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారి ఆర్కెస్ట్ర
పట్టు కృష్ణాజిల్లా కార్యకర్తల కమిటీ కార్యదర్శి
మ-రా-రా-శ్రీ, మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారి
108 శెక్కులైన బెజవాడలో 25 వ తేదీని ఆర్కెస్ట్ర చేసినా
ఈ డివిజన్లో పేజిప్రేటు వారి కోట్లలో 26 వ తేదీని వి
రణ జరుగును. 25 వ తేదీని వారు సుబ్బయ్యలలో నుం
బడినారు. (బెజవాడ 25-4-22.)

30-20

పుడుకోట (పదాన వ్యాసము) నలమల నను
 సరించి తేలు సె. వాచ. స్వామిచాకర రి:తేలు పట్టా
 రద్దుపరుపబడినదని యాచారపు పుడుకోట తిరునామ (పక
 టింపుబడినది.

మద్రాసు కార్పొరేషను

సాధారణ సభ

నిన్న సాయంత్రము రిపుబ్లికన్ హాలులో ౪౯ వీ. ల్యాంకాయ చెట్టిగారి అధ్యక్షతన కార్పొరేషను సభ్యుల సాధారణ సభ జరిగెను. చాలమంది సభ్యు లాసభకు వచ్చి యుండిరి.

ప్రశ్నిత్రములు

అధ్యక్షు లడిగిన ప్రశ్నలకు రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు ప్రత్యుత్తరముల చెలిపిరి. అందు యింట్లలోనికి నీటివనతి యేర్పరచుటకు అడ్డెడాయమునుబట్టి చూడ, 1919 అక్టోబరునుండి 1922 మార్చి 31 ఆఖరుకు 451 యిండ్లు న్నవని తెలుపబడెను. పార్థసారధికుప్పం బాగుచేయుటకు గూర్చి పని జరుగుచున్నదని తెలుపబడెను.

భానుబహదూర్ ఎదుల్లాబాద్దాసా హేబుగారు చెప్పెరు డు డి. జి. యం. లీతుగారిస్థానే యెడ్యుకేషను స్థాయిసంఘం సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

స్థాయిసంఘతీర్మానము

కమిషనరుగారు తోళ్లుస్తోళ్లు చేసినందులకు లైసెన్సు రుసుమును సంస్కరించకలయుననియు, ఇంగ్లీషుతోళ్లు స్టోరు చేసినందులకు 200 రూ॥నుండి 1౯0 రు॥కును ఎండు తోళ్లకు 1౯0 రూ॥ నుండి 100 రు॥కును, తోళ్లను బాగుచేసినందులకు 100 రు॥నుండి 50 రు॥కును తగ్గించకలెనని కోరిరి.

సభ వారీప్రశ్నను చర్చకు చెచ్చిరి. మహమ్మదు ఉస్మా నుసా హేబుగారు తోళ్లవర్తకులకు చాలవత్తము వచ్చినదని చెప్పి పచ్చితోళ్లను స్టోరుచేయుటలో 50 రూపాయలు రిగ్గించవలెనని కోరిరి. అది అంగీకరింపబడెను. 1922 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండియు నది ఆమలులో నుండును.

పెండ్లాలు లైసెన్సులు

భక్తవత్సలనాయుడుగారు రుపపాదింప రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు బలపరుపగా ఒకభివనములో ని పెండ్లాలుకొలెత నంటిను దీసికొని ఒక పెండ్లాలుగ నెంచు కొనుటకు తీర్మానింపబడెను.

అధికారులకు అడ్వాన్సులు

ఆక్టింగు అసిస్టెంటు రెవిన్యూఆఫీసరుగారు సుబ్రహ్మణ్యక చెట్టిగారు మోటారు కొనుక్కొనుటకు 2500 లనిచ్చి, ఆ మొత్తమును దఫాలవారిగా జీతములో నుండి తీసికొనుటకు స్టాండింగు కమిటీవా రొప్పుకొనిరి.

రావుబహదూరు మోపురప్పగారు ఆక్టింగుపనిలోని వారి కట్టిసాక్షు ను చేయకూడదనగా జి.వి. నరేశ్వరుగారు బలపరచిరి. రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు ఇట్టివిషయములలో చెల్లించుకాలమును నిర్ణయింపవలెననియు, కనీసము 6 మాసము లైన నుండవలెననియు చెప్పిరి. కొంతకాలము చర్చ జరిగిన పిదప రావుబహదూర్ టి. రంగాచారిగారు యికముం దిట్టిమ అడ్వాన్సులను ఆరుమాసములుగాని వైగా గాని ఆక్టింగు చేసినవారి కే యాయవలె నని ఒకతీర్మానమును చెచ్చిరి. చాలవరకు చర్చ జరిగిపిదప రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు చేసిన సవరణయే అంగీకరింపబడెను.

శివభూషణ మొదల్యారుగారు యి. యెచ్. యం. బవ రుగారిస్థానే ఆక్టింగు రెవిన్యూఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. అందుచే కార్పొరేషను కోడ్డును సంస్కరించుట పర్యెనెంటు ఆఫీసరుగారు వచ్చువరకును అపివేయ వలెనని స్టాండింగు కమిటీ వారు చెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు ఆపని చాలముఖ్యమైనదనియు దాని నాపుటకు వీలులేదని యనెను. రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు శివభూషణమొదల్యారుగారు రెవిన్యూ ఆఫీసరుగ నుండి పైపలు డ్యూటీని జేయుటకు తగియున్నారని సమర్థించిరి.

డాక్టరు వి. రామకామతుగారు యిప్పు డాపనిని యాపుట యుక్తము గాదనియు అందులకు మరెయొకనినైనను నియోగింపవలెననియు చెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావు యిందులకు గేము సంప్రార్థ సమ్యుతిని చెల్లిరి.

పిదప చర్చ తీవ్రముగ జరిగెను. శివభూషణంగారి ఉద్దేశ్యము అంగీకరింపబడెను. కోడ్డును సంస్కరించుటకు మరెయొకని నియోగించువిషయమై యిప్పుటి కాపివేయబడెను.

పైదాపేట టోలుగేటు

స్టాండింగు కమిటీవారు, పైదాపేట మ్యునిసిపాలిటీ వారికి సంవత్సరమునకు 5744 రూపాయలను చెల్లించవలె నని చెల్లిరి. ఏలననగా వారు టోలుబారు తేకుండ, బండ్లు, కారులు మున్నగు వానిపై పన్ను విధించుటలేదు.

రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారును, భాను బహదూరు ఎదుల్లా బాద్దా సా హేబుగారును స్టాండింగు కమిటీవారి సలహా నంగీకరింపవచ్చు నని చెలిపిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు యీ మొత్తము 700 నుండి 5744 రూ. లకు పెరిగెనని చెప్పి ప్రతిసంవత్సరమున నీతీరున పెంచకుండునటుల జేయుమార్గము కనబడలేదని చెప్పిరి.

టి. రంగాచారిగారు అగ్రిమెంటు 10 సంవత్సరము లున్నదని చెప్పిరి. కే. వ్యాసారావుగారు, ఊవిషయము స్టాండింగుకమిటీవారిచ్చిన సలహాకు చేర్చియుండవలసినదని చెప్పి చేర్చవలసినదనిరి. చివరకు స్టాండింగుకమిటీవారు చెప్పినటుల పైదాపేట మ్యునిసిపాలిటీకి సం॥ మునకు 5744 రూ॥ ల నిచ్చుట కంగీకరింపబడెను.

అంతట ఆరోజుకు సభ ముగిసెను. మరల వచ్చేమంగళ వారము సభ జరుగును.

బొంబాయి మునిసిపాలిటీ:— పదిరూపాయలు ఇంటిపా డుగ చెల్లించువా రందరికి నూతన మునిసిపలు చట్టము ననుసరించి వోట్లు ఇచ్చుటకు అధికారముండును. ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ 23వ తేదీ సమావేశమయ్యెను. రెండుదినములు చర్చజరిగెను. వోట్లును చక్కగ నుపయోగించుట తెలియనివారికి వోట్లుఇచ్చు అధికార ముండుట యుక్తముగాదని కొందరు ఆభిప్రాయపడిరి. కడపట క్రొత్త ఆక్టనందలి నూతనత ఆమోదింపబడెను.

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం.

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుటయును, నోట దుర్బంధములేక యుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతికోణ వాడబడుచున్నది.

పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిబో, బొంబాయి - మదరాసు.

కొంతకాలమువరకు మాత్రమే.

“రాజపుత్రస్త్రీలలో సుప్రసిద్ధురాలును బలవంతురాలు నగు”

మిస్ “తారాబాయి” సర్క్సును

చెన్నపురి కోటమైదానమందలి డేరాలలో ప్రదర్శింతురు.

ప్రథమ ప్రదర్శనము:—1922 సం॥ ఏప్రిల్ 28-వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9.30 గంటలకు.

మిస్ తారాబాయి.

150 బంగారుపతకములను

మహారాజులు, రాజులు,

రాణులు, అనేక గొప్ప

పుద్యోగస్థులవలన అనేక

యోగ్యతాపత్రములను

బహుమానము బడసినది.

50 మంది

ప్రదర్శనకారులు.

ప్రతివారు నక్షత్రమువంటి వారు. ఇందులో, యిండియనులు, ఫిలిప్పైనులు, రష్యనులు, జపాన్ వారు మొదలగు అనేకమంది వింత వింత ప్రదర్శనముల నొనరింతురు.

మద్రాసుకు రావట మిదియే ప్రథమము.

వచ్చిచూడుడు:—1. అభినవహేర్సులన్ అనడగు తారాబాయిగారి అద్భుతమగు శక్తిని ప్రకటించు ప్రదర్శనములు సాటిలేనివని చెప్పవచ్చును. 2. భారతీయుల ఆశ్చర్యకరమగుననులు. 3. రష్యా జపానుదేశీయుల వింత దొంగురి ఆటలు. 4. ప్రపంచమందలి ఆశ్చర్యకరమగు విషయములు.

ప్రవేశపు యములు:—4 కురిలపెట్టె రు 15.0-0. కుర్చు 4.0-0. రిజర్వును 3. 1-వ క్లాసు 2.0-0. 2-వ క్లాసు 1.0-0. గ్యాలరీ 0-8-0. పదియేండ్లకులోపడిన పిల్లలకు అర్ధచార్జీలు.

బాక్సుప్లాను హంటుకోడ్డు శిల్ప కంపెనీలోను, బ్రాడ్వే రత్నా కంపెనీలో నుండును.

A. K. Paul, Manager. A. M. G. Naidu, Agent. Tara Bai, Sole Proprietrix.

ఏజెంటు అగు:—కె. యస్. ముత్తయ్యకంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 99, మద్రాసు.

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1922 సం॥ మే నెల మొదటి తారీఖు నుండి ఈ క్రింద తెలుపబడిన క్రొత్త స్టేషనులు పూర్వోత్తర లైనుమీద (నార్త ఈస్టు లైను) ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై క్రొత్తగా తెరవబడును. సామానులు పార్శ్వము నున్న గునవి కూడ బుక్ చేయబడును.

1. పెద్దపరమ, గూడూరు స్టేషనులకు మధ్య 79 వ మైలువద్ద ఓడూరు స్టేషను.
2. బెజవాడ, ముప్పబాడ స్టేషనులకు మధ్య 270½ మైలువద్ద గుణడాల స్టేషను.
3. నర్సాపట్నమురోడ్డు, ఎల్లమన చిల్లి స్టేషనులకు మధ్య 443 వ మైలువద్ద రేగుసాళియా స్టేషను.

నోటీసు

పల్లిపట్టు తాలూకా అత్తిమాంజేరి వద్ద రా 62 గ్రామాదులకు సంబంధించిన అరణ్యములలోని, తంగేడు, కేల, సురభిపట్టులు, ముప్పివరై రా చిల్లి ర మహాసూళ్లను 1-7-22 తేదీ తాగాయలి 3 సం॥ రములకు అనుభవించే యిజారాబాధ్యతను 1922 సం॥రం, మేనెల 7 తేదీ పగలు 11 గంటలకు అత్తి మాంజేరి సీనియరువారి మానేజరు ఆఫీసులో, అత్తి మాంజేరి గ్రామంలో ఏలం వేయబడును. నేలు కండిక్షన్లు మాకు వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

ప్రభుత్వ తిరుపతి
వగైరా దేశసేవ
ఆఫీసు, తిరుపతి.
22-4-22.

సి దొరసామయ్య
డివాన్ పేష్యూరు.

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోపాడు ప్రాజెక్టుక్రింద కొండాపురము గ్రామములో 58 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి చాల మంచిది. నీరు సమృద్ధి. మెరికభూమి సమీపములో వివేక చౌకగా లభించును. ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు నేలయివ్వబడును. కావలసినవారు చూడవచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎన్. సి.

అడయూరు మద్రాసు.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాంజ్యోదోళనము (వచనము) 0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపాదము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కళనల) 0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదాసుపాట (రాధామజన) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బాగోల్ తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మానదగలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

నూతన మహాత్మాతము

పురుషలక్షణములుగల స్త్రీలు

జీవీవల బండననందు ఆంగ్లో (ఫ్రెంచి సంఘమువారి యాజమాన్యమున స్వేచ్ఛాభవనమున నొకసభాశిగెను. డి. హెచ్. జాక్సన్ గారధ్యక్షత వహించిరి. ఇల్లియంట్లు ఒడమైల్లుగాకు పురుషులందు స్త్రీలక్షణము లభింపగుటలన “నూతనమహాత్మాతము” అను విషయమును గురించి యుపన్యసించిరి. ఈ సభలో ఇాలస్త్రీజనసంఘముల ప్రతినిధులుగూడ పాల్గొనిరి. ఒడమైల్లుగా రిట్లుపన్యసించిరి.

సఖిమోరా, స్త్రీలయెడల నాకటిపగయుతేడు. పురుషుల కట్టిపాటుగలవో స్త్రీలకుగూడ నట్టిపాటు కల యుండకాదో నాకు దెలియుటలేదు. వైద్య న్యాయవాదవృత్తులలోనికి స్త్రీలనుండుట తీసికొనరాదో నాకు దెలియరాదు? స్త్రీలు కిల్లులుగ నెందుల కుండరాదు? అక్కాంపెంట్లు గను ఇంజనీరుగను నెందులకుండరాదు? ఎక్కువ భాగముకు కాగ్యములు తప్ప మిగిలిన పనులందు స్త్రీలెందులకు పాల్గొనరాదు? యేకాభియందును పురుషులకును, స్త్రీలకును నెంత మార్తమును విభేదము గన్పరుపరాదు. “కను” “పురుష ద్వేషు” అను గురించి యేమి దెలిసిన అది స్త్రీలయెడల ద్వేషముచే దెలుపుచుంటిని భావించరాదు. పురుషులలో సఖిక సంఖ్యాత్మకతకలదే నాకు గూడ స్త్రీజాతిపై నెక్కువ అభిమానముగలను.

ఇంగ్లండు నందు అందు ముఖ్యముగా బండన నగరమునందు కొన్ని రహస్యస్త్రీసంఘములుగలవు. వారి వదనముల వలనను, అభిప్రాయములవలనను ఆకాశమువలనను వారినికొక ప్రత్యేక తరగతివారిగ నెంచ వచ్చును. ఈ తరగతికి కెండినవారు స్త్రీలని పిలుచుటకే యనర్హులు. వీరి యభిప్రాయములను బట్టి స్త్రీలు బిలుచుట కెంతమాత్రమును పీలులేదు. ఇందులో కొందరు శరీరనిర్మాణమునందు నామస్త్రీలను కామనియే దెల్పుచుండురు. ఇందు మాడుకర్లములవారు గలరు. అందు మొకటివర్గమువారు పురుష లక్షణముల ననుకరింప నెత్తించురు. వాద్యముగను అందముగను నుండురు. ముఖలక్షణములందు కొమలత్వము గాన్నింపదు. వీరు సామాన్యముగ పురుషునివలె దుస్తులు ధరింప నభిలషించురు. వీరికి పురుషునివలె పగ అధికము. అధికారము చలాయింప నెంచురు. పురుష వ్యతిరేక రహస్యసంఘములకు ఈ వర్గము వారినందియే అధికముగ కార్యనిర్వాహకులను యేర్పరచెదరు. కెండవ వర్గమువారు సుమారులుగ గాన్నింతురు. వీరివన నెప్పుడును ఆవేదనతో నుండును. వీరు సామాన్యముగ నన్ని పదార్థముల యెడలను ససంక్తిప్తు లగుచుండురు. మాడవర్గమువారు దుస్తులను సుందరముగ ధరింపరు. వీరికి యక్షాయుక్త విచక్షణ తక్కువ. ఒక్కొక్క విషయములందు వీరు చాలమామూలముగ పట్టిన పట్టు విడువరు.

అన్ని ద్వేషములను స్త్రీపురుషజాతి ద్వేషముమించినది. నేను తెలిసిన “పురుష ద్వేషులు” అధికముగా సాటికజనము నంతు గాన్నింతురు. వీరు లంకనునం దంకిటను, అందు ముఖ్యముగ చెల్లియాయలను పరిసరములందును అధికముగ గలరు. వాకు కహస్యసభలను గావించుచుండిరి. ఈ సభలలోనికి పురుషులను రానిజురు. అందు పురుష ద్వేషము బోధింపబడును. ఈ యాద్యమును చాలబలవంతముగ నిర్మింపబడెను. వారికి సభల గావించుకొనుటకు కొన్నినియమిత ప్రదేశములు గలవు. వారికి చాల పుస్తకములు గూడ గలవు.

స్వప్తిపారంభమున జీవరాశియంతయు స్త్రీస్వభావమే ననియు, పురుషునియందు పురుషత్వము నశించిపోవుచున్నదనియు పురుషునియొక్క నియమిత కాలము ముగింపునకు వచ్చినదని యీ ఈపుస్తకములందు తెలుపబడును. ఇకమీద స్వప్తియందు స్త్రీ యాభివ్యక్తయే స్థాపింపబడునని ఆపుస్తకములు తెలుపును. యువకులందు ను స్త్రీలందును పురుషునివలె ద్వేషమును పురికొల్పుటకు వీరెన్నియో ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. ప్రేమ తాత్కాలికపు పిచ్చియని వీరు ఎగతాళి యొనర్తురు. వారిపుస్తకములలో నొకదానియందు “పురుషుడు తండ్రిగాడు. పెద్దవిషాదము” నని గలదు. చరిత్రనుబట్టి నేరముల సంఖ్యనుబట్టి గుణించినయెడల కిత్తులందు స్త్రీలకు కిత్తులకు విభింపవలయునని తేలగలదు. పార్లమెంటు నందును, న్యాయశాఖ యందును, బాధ్యతగల ప్రతి పెద్దయ్యుడొగమందును స్త్రీలను నిలపుటకు చాల ప్రయత్నము లానర్పించుచున్నవి. పోలీసుశాఖపై సభి కారమును సంపాదించుటకు వారు మిక్కిలి ప్రయత్నించు

చున్నారు. ఈతరగతి స్త్రీలు దంపతుల అన్యోన్యమును తెడగొట్టి స్త్రీలను విడదీయుటకు చాల ప్రయత్నము లానర్పించుచున్నారని నాకొక నెట్టు ఎందు డాక్టరు తెలిసెను. ప్రేమ యూనియనులు స్త్రీలకుసభ్యత్వమును నిరాకరించినవిగాన ప్రేమయూనియనుల యెడల నీ స్త్రీలకు ద్వేషముధికము. యుద్ధమునందు పనిజేసినచ్చిన వారివైనగూడ వీరికి ద్వేషము. పాతకాలలయం దీతరగతి యువాధ్యాయులు బాలికలకు పురుషుల యెడల ద్వేషమును బోధించుచున్నారు. స్త్రీ పురుషజాతి ద్వేషముజాతీయ మహాత్మాతములకు కాణమును చరిత్రాత్మిక గుణపాతమును గమనించి ప్రజలు ఈ మహాత్మాతము నెడల శ్రద్ధవహించవలెను.

ఒడమైల్లు గారి సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ నెవరైన సాహస్యసింప వచ్చునని దెలిపిన మీదట నొక యువతిలేచి ఒడమైల్లు గారు దెలిపిన విషయములు దన నుద్దేశమున ముంచి వేసెననియు వారు దెలిపిన తరగతి స్త్రీలు లేనేలేరని దెలిసెను. “కను వీరి భూతముల కథలను జదివినిగాని వానిని ఎక్కువ లక్ష్య నెట్ట లేదు” అని ఆమె అనెను.

బుడోలికు గారు పన్యసించుచు నిట్లునుడిసెను. దేశమునందు స్త్రీత్వ మధికమగుటకు పురుషులందు పురుషత్వము తగినంత లేకపోవుటయే కారణము. గతమునాంగ్రామము వలన వేశము నందు 20 లక్షలస్త్రీ లెక్కువగుటయే దీనికంతకును కారణము. స్త్రీలను, యువకులను రక్షించుటకు మారు; వాణిజ్యపారిశ్రామిక కాఖిలలో ప్రవేశపెట్ట నెంచుటయే ఈయాద్యము యొక్కలోపము.

ఇంతవరకును ఉపన్యసించుటకు తిరస్కరించిన యొక యువతి అప్పుడు లేచి తనజాతియందు ప్రతియువతియు ఆర్థిక విషయములందు ఇతరులపై నాధారపడియుండక స్వతంత్రముగ నుండువలెనని నుడిసెను. ఆధునికయువకుని యందు పురుషత్వలోపము లేదనియును అందులకు గతసంగ్రామము మొదలగువిషయములే కారణము లనియు నీమె యుద్దేశముతో నుడిసెను.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచింపబడినది

గ్రంథములు— నాటకములు

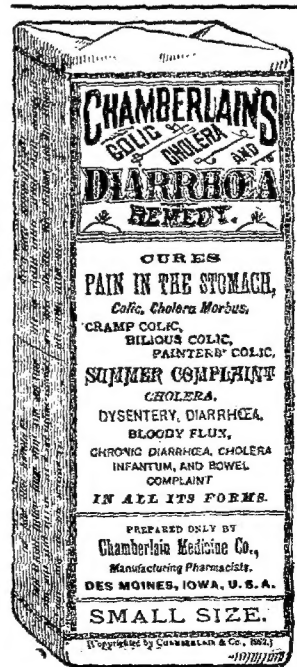
నర్మదాపురుకుత్సయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముద్రిక— నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పితాపురం. ఆని వ్రాయవలెను.

చేంబర్లెన్ గారి శూలనొప్పి అతిసార నివారిణి ఈషధమును సేవించుటచే కడుపునొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనొప్పి, పేగు సంబంధ మైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిజేయును
మేహవాలి నొప్పులను పోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొందుకోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ జేయును
గర్భ కారక ములను దహమును
బాలరకు గర్భిణీలకు నుత్తమము (1045)
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
నరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విద్యార్థులకు (పాఠము) మును
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయకోగులకు మిగుల మంచిది
కాసకోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
హృదితలకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బసకోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడి 1-కి రూ॥ 8-4-0.
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, అచారప్పనోపేధి, జి.టి. మదరాసు.
తండ్రివిలాసము:— (బుధ
వండిట్ - మదరాసు.

భృంగములక తెలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములక తెలము:— బిచ్చుకు వర్ణనచేసిన
మచ్చులో (పరిశీలనమును నశ్యముచేసినను
కోకోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— తలకు పట్టించిన కంటి
కోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— అపస్తాంబోగమును ఉన్నద
కోగమును, కపటోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— తలవెండ్రుకలను తుమ్మె
బిలువల నల్లగాజేయును.

4 టౌన్సుల సీసా వెల రూ॥ 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆవింటు లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. డి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ షార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్,

మదరాసు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట
మందు పేర్కొనక గాంచినది ధర 1-10-0

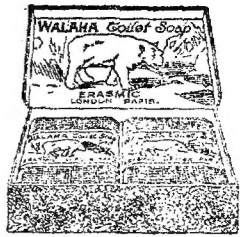
ఇండియా సిలోకానందు ఎప్పటికైనను తపాలాఖర్చు
భరితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

ERASMIC

(3498)

శ్రేష్ఠ మైనది

మంచి పరిమళము గలది. అందరు ఉపయోగించుకొన
వచ్చును. గొప్ప కెమిస్టల సహాయముతో కృత్యమును కష్టప
లతో తయారుచేయబడినది. (ఎ)

ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకును.

లన్నిప్లాస్ట వస్త్రములనద్ద దొరకును.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నొందిన (219)

హిందూస్తానులో స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

అత్యంతగ్రహ బోషధాలయము కోరి వ్రాయు

వాండ్లకు వాయురాగో శ్రీశ్రీశ్రీ వర్ణిం బక

గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే

ఉచితముగా పంపుచున్నాము

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కానలెంచు ననిన

లోకన్ విజ్ఞు ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

వైశాల్యము గాడు

ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

గోదావరి గోదావరి

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

కే న రి-ర త్నయము

ఎ యి లే న్ బ ర్గు

(3385)

క్రాడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎస్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. సి.

ఇప్పుడున్న పవరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్కలేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.

పనిని నమ్మకముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,
ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బువ్వేకొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. సి.	మామూలుధర రూ॥ 2045	ప్రత్యేకపుధర రూ॥ 1842
20-24 " "	" " 2909	" " 2618

"డెన్స్" వర్సిల్ ఎంజినులచే నడిపించబడు పోర్ట్ బుల్ పంపులు.

214 పైజా ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 1/2 "
218 " ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 1/2 "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,

MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.

లోకద

గర్భాశయకోగ నివారిణి:—శ్రీమతు గలగు ఋతుకుల
బహిష్టికాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మేహాస్తాగను తక్కువ
కాన పోవుట తగుమర్యాదము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత,
మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరకాళ్లు,
ఆరకేతులుమంట మొదలగు శ్రీమతు సర్వ వ్యాధులను తుడు
ర్చును 12 టౌన్సు 8-0-0; 6 టౌన్సు 1-10-0

అమృత

రక్తగుడ్డి వ్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము,
అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహాస్తాగము, కడుపుబాట మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖ
మునకు తేజస్సు నిచ్చును.
12 టౌన్సు 8-0-0; 6 టౌన్సు 1-10-0

అరగ

సర్వజ్వరనివారిణి
దినపల 6 టౌన్సు 2-8-0; 3 టౌన్సు 1-8-0; 1 టౌన్సు 0-8-0

కే న రి కు టీ రం,
(166) ఆయుర్వేద అవుషధశాల,
88 పోలిను కమిషను అఫీసురోడ్డు, ఎళుంబూరు మృదాన్.